REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Numĕr de Duminecă 12).

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare. Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 corone. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 68.—Anul LXV. Brașov, Duminecă 24 Martie (6 Aprilie). 1902.

Din causa sfintei sĕrbători de Luni, Bunavestire, diarul nu va apăré până Marți séra.

NOU ABONAMENT
LA
„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Aprilie st. v. 1902
se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coróne, pe șése luni 12 coróne, pe trei luni 6 coróne, pe o lună 2 coróne.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonamente numai la numĕrul poporal de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 4 coróne, pe șése luni 2 corone

Pentru România: Pe un an 8 franci, pe șése luni 4 franci.

Abonarea se póte face mai ușor prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Turburări în Orient.

„Décă va trece primăvara acésta fără ca în Turcia européně sĕ isbucnéscă grave turburări, atunci cu toții vom puté dice, că mare minune s'a întâmplat. Căci, deși până acuma de-odată cu ivirea primăverei începeau și svonirile despre rĕscóle în Macedonia și'n Albania, totuși starea lucrurilor în Balcani n'a fost nici-odată atât de posomorîtă pe cât e acum“...

Așa scrie „Pester „Loyd“, care foie se scie, că este inspirată dela ministeriul nostru de esterne.

Nu e tocmai așa de mult de când contele Goluchowski și-a arătat marea sa îngrijire în delegațiuni față cu cele ce se petrec în Peninsula balcanică. El a dis atunci un cuvênt greu, a dis, că înțelegerea dintre monarchia nóstră și Rusia, ca sĕ se susțină în Balcani pacea și stările de față, nu va fi de-ajuns pentru a asigura acolo ordinea, și că se pot întâmpla lucruri neprevĕdute și neașteptate.

Astădi guvernele din Viena și Petersburg declară din nou, că vor sĕ susțină înțelegerea dela 1897. Cu tóte acestea diplomația din numitele capitale și cea din Constantinopol se teme sĕ nu isbucnéscă într'o bună diminéță flacăra rĕsboiului civil între creștinii și mohamedanii provinciilor turcesci europene.

Mai ales în Macedonia și în Albania e mare primejdia, ceea-ce constată corespondențele tuturor diarelor europene. Scim cu câtă îndrăsnélă agitéză Saraffof cu emisarii sĕi, cari și-au organisat deja bandele, menite a juca un rol în viitórea campaniă revoluționară, ér încât pentru Albania se asigură, că printre Albanesii mirdiți din vilaetul Scutari domnesce o fierbere cum de mult n'a mai fost.

La acésta se mai adaug scirile despre o ciocnire seriósă între nisce bande sêrbesci și Arnăuți în sandjacul dela Novibazar în apropierea graniței muntenegrene. Slavii ortodocși ațîțați în contra Arnăuților mohamedani au trecut peste graniță pe teritorul acestora cu arme și munițiuni. Arnăuții mohamedani au năvălit asupra lor și a urmat un crunt măcel, în urma căruia rĕscóla s'a lățit ca fulgerul în localitățile vecine. Intreg teritorul între Ipek, Mitrovița, Prizrend și Pristina e în ajun de a-se revoluționa.

Guvernul turcesc a dat deja poruncă de-a espeda grabnic cu calea ferată trupe la punctele amenințate de rĕscólă pentru a pune stavilă năvălirei bandelor din Serbia.

Același lucru îl face guvernul Sultanului și față cu cele-lalte provincii amenințate de rĕscólă. Și are causă de a-se grăbi cu trimiterea de trupe, căci tocmai astădi ne sosesce o scire alarmantă dela Sofia, care spune, că patru-spre-dece bande bine înarmate au năvălit din Bulgaria în Macedonia. Guvernul bulgar la provocarea cabinetelor din Viena și Petersburg a promis ce-i drept, că va procede energic în contra agitațiunilor și ilegalităților Macedonenilor. Dér ce folos, că n'are destulă putere și póte nici destulă voință de a pune stavilă mișcării.

Mult se mai scrie și raportéză despre situațiunea în Macedonia. Aci se zugrăvesc lucrurile cu colorile cele mai îngrijitóre, aci se înfățișéză într'o lumină mai puțin primejdiósă.

Corespondența oficiósă din Viena dice, că temerile cele mari vin de acolo, că fracțiunea radicală a comitetului macedonean, condusă de Boris Saraffof, s'a pus în acțiune și că, după cum se crede, banii de rĕscumpĕrare pentru Americana Miss Stone au intrat în mânile comitetului, și l'au făcut printr'asta mai capabil pentru agitațiunea ce și-a propus'o. Mai e de părere amintita corespondență că, după-ce guvernul turcesc a luat tóte mĕsurile de precauțiune în Macedonia, nu e nici o causă de a-se teme așa de mult, mai ales că la rêndul lor Austro-Ungaria și Rusia supraveghiéză și ele evenimentele în Macedonia, în sensul învoielei dela 1897.

Ar fi de dorit se sĕ întémple așa cum speréză fóia oficiósă din Viena. Ce sĕ-i faci însĕ, décă Saraffof cu bandele sale și décă bandele sêrbesci și Albanesii mirdiți nu mai întrébă ce vrea Viena și Petersburgul, ci vor năvăli orbiș mai departe, fie ce va fi?

Aici e pericolul ce l'a presimțit și prevĕdut ministrul de esterne austro ungar.

Revista politică.

Sĕptĕmâna acésta s'au ținut în Viena *consfătuiri comune* între membrii guvernului austriac și ai celui unguresc. In consfătuirile acestea s'a discutat asupra budgetului comun, asupra proiectelor, ce se vor presenta delegațiunilor și asupra cestiunilor privitóre la pactul economic austro-ungar. In ce privesce budgetul comun, se scie numai atâta, că resultatul tractărilor din cele 3 dile este, că între miniștrii comuni și miniștrii de finanțe ai celor două state dualiste s'a stabilit în principiu, ca în preliminarul budgetului comun pe 1903 sĕ se ia și cheltuelile necesare pentru procurarea de tunuri noue de munte.

Cheltuelile cu tunurile de câmp se vor lua numai în budgetul comun pe 1904 séu 1905. Scirea acésta o dă „N Fr. Presse“. Foile guvernamentale unguresci spun însĕ, că miniștrii de finanțe, austriac și ungar, s'au opus pretensiunei ministrului de rĕsboiu și că din urmare delegațiunile din anul acesta, cari se vor convoca pe dua de 6 Maiu st. n., nu se vor ocupa cu afacerea nouei montări a artileriei.

Decât acésta mult mai importantă e *afacerea pactului*. Deja la inceputul conferențelor se rĕspândise vestea, că cei doi miniștri președinți, ungar și austriac, nu sunt înțeleși asupra cestiunilor principiare privitóre la tariful vamal autonom. Diferențele dintre ei n'au putut fi aplanate; oficioșii speră însĕ, că la viitórea consfătuire dintre Koerber și Szell în Budapesta, ei se vor înțelege și va face posibilă desbaterea pactului deja în decursul sesiunei de vară în cele două parlamente. Cu tóte speranțele ce-și dau oficioșii, cercurile politice atât din Viena, cât și din Budapesta nu se prea încred în resultatul consfătuirilor.

*

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“.

Când m'am întors....

Când m'am întors la noi în sat
Mi s'a părut că sunt strein,
Că i scris sĕ nu-și găséscă cuib
In lume bietul peregrin.

Și mama când m'a 'mbrățișat
La pieptul ei, ce cald era...
— „Ești tinĕr încă, drag copil,
De ce ai îmbĕtrânit așa?“...

Era prin luna lui April
Și primăvară peste tot...
Mĕ 'ncerc sĕ aflu un cuvênt
Sĕ dic ceva, și nu mai pot...

In tot trăesce ceva sfânt...
Dér nu mai înțeleg nimic;
Din ramă mĕ privesce blând
Portretul meu, când eram mic

Și par'că 'mi spune lăcrămând
Și dând mirat în fața mea:
— „Copil drăguț cu ochi de foc
De ce-ai îmbĕtrânit așa?“...

Afară 's cântece și joc
Și lunca tótă-i numai flori
De câte ori de dorul lor
N'am stat visând..., de câte-ori!

Și simt ceva mângâitor
Când tóte în jurul meu se strîng,
Dér nu 'nțeleg, și-mi vine greu
Și...nu mai sciu... și 'ncep sĕ plâng

Și 'n fundul sufletului meu
Mĕ tot întrébă cine-va:
„Copil drăguț și rĕsfățat
De ce ai îmbĕtrânit așa?“...

Z. Bârsan.

Legenda omului cu creerul de aur.[1]

De **Alphonse Daudet.**

Dómnei care-mi cere povești vesele.

Cetind scrisórea vóstră, dómnă, mĕ încercă un fel de remușcare, mĕ vĕd nevoit a da istoriórelor mele o colóre puțin cam tristă, cu tóte că vĕ promisesem sĕ vĕ trimit astădi ceva vesel, ceva nespus de vesel.

De ce sunt trist?... Sunt la o depărtare vĕdită de învălmășala parisiană, pe-o colină scăldată de sóre, în țéra tamburinelor și a vinului de tămâiósă. Impregiurul meu nu e decât sóre și musică; diminéța paserile de apă cari fac: „cureli, cureli!“ până la amiadi, țînțarii..., apoi păstorii, cari cântă din fluieraș și frumósele fetițe bune, cari hohotesc printre vii. Și totuși locul acesta nu-mi pare de loc potrivit pentru a puté fi vesel; ași vré cu tot dinadinsul sĕ trimit dómnelor poeme de-o colóre trandafirie și coșuri pline de povești drăgălașe.

Și totuși!... Sunt încă prea apróape de Paris.

In tóte dilele mĕ lovesce cu fărimituri din durerile sale. Chiar acum când scriu aceste rênduri, sunt osândit s'aud vestea despre mórtea sĕrmanului Carol Barbara; și tótă móra mea par'că s'a îmbrăcat în doliu. Adio paseri și țînțari! In sufletul meu nu mai e nimic vesel. Ĕtă pentru-ce, dómnă, în loc de-o poveste rĕsfățată, după cum vĕ promisesem, nu veți audi astădi decât o legendă melancolică.

*

A fost odată un om, care avea un creer de aur; da dómnă, un întreg creer de aur. Când se născu, doctorii credură că n'are sĕ trăiască, atât îi era capul de greu și craniul de desvoltat. El trăi cu tóte acestea și cresců la binefăcătórea lumină a sórelui, ca o plantă frumósă de oliv; numai capul sĕu cel mare îi atérna în totdeuna greu și ți-era mare mila sĕ-l vedi cum se lovesce, mergĕnd, de tóte mobilele. Odată coboria o scară înaltă și se lovi cu fruntea de-o tréptă de marmoră, de-i sună capul ca un metal. Se credea că-i mort; dér ridicat fiind, nu se găsi de cât o lovitură ușóră și două séu trei picături de aur închegate în pĕrul sĕu bălai. Atunci aflară părinții lui, că copilul avea un creer de aur.

Ei păstrară secretul; chiar nici băiatului nu-i spuseră nimic. Din când în când întreba micuțul, de ce nu-l lasă și pe el sĕ se jóce pe dinaintea porței cu băeții de pe uliță?

„Au sĕ te fure, frumósa mea comóră“! îi rĕspundea mă-sa.

Și mititelului îi era frică sĕ nu fie furat. El se juca tot-déuna singur, fără sĕ dică nimic și se tîra greoiŭ dintr'o odaie într'alta.

[1] Din volumul: „Lettres de mon moulin.“

O scire înveselitóre ni-se semnaléză *din Bucovina.* Miercurî în 2 Aprilie s'a sĕvîrşit alegerea suplementară din curia proprietarilor marî pentru dieta Bucovinei. A fost reales d-l Dr. Iancu cav. de *Volcinschi,* care şi-a fost depus mandatul, decis fiind a-se retrage cu totul din viéţa publică decă s'ar continua cu susţinerea situaţiunei critice în rêndurile politicei românescî bucovinene. Numitul deputat însĕ a revenit asupra demisiunei din momentul când a triumfat ideia împăcărei şi comunei lucrărî între cele douĕ tabere române, ér a ésta s'a întêmplat în adunarea plenară a proprietarilor marî românî, unde nu s'a găsit nicî unul, care sĕ se pună în contra curentului general de împăcare.

In decursul adunării plenare a marilor proprietarî românî, care s'a ţinut în preḑiua alegerii, s'a esprimat — spune „Deşteptarea" din Cernăuţî — în general cererea, ca conferenţele pentru stabilirea normelor de comună procedere în cestiunî politice între taberile române, sĕ se finaliseze cât de curênd. Şeful partidului poporal naţional român d-l Dr. Iancu cav. de *Flondor* a declarat *reîntrarea sa în clubul dietal român* şi dênsul a propus de candidat pe Dr. I. cav. de Volcinschi. Acesta s'a declarat gata de a primi candidatura şi a doua ḑi a fost ales cu unanimitate.

Alegerea acésta e de o însemnătate politică deosebită pentru fraţii noştri bucovinenî, căcî ea însémnă, că marii proprietarî românî din Bucovina stau strîns pe basa hotărîrii adunării alegĕtorilor românî din Martie 1892, când principiul naţional a fost proclamat de principiu fundamental pentru politica poporului român bucovinean.

Din parte-ne ne asociem la bucuria, ce o resimt aḑî tóte păturile române din Bucovina, că ideia împăcării şi împreunei lucrărî între cele douĕ tabere române a triumfat.

*

De-odată cu ivirea primăverii circulă éră şi scirî alarmante despre *turburările din Balcanî.* Cete de Bulgarî macedonenî, bande înarmate şi stăpânite de dorul resculării, au inundat — se ḑice — teritoriul turcesc, propagând activ o rĕscólă în massă a poporaţiunei. Veştile ce sosesc din Macedonia şi Albania spun, că numĕróse cete de revoluţionarî cutrieră provinciile, ucigênd şi jăfuind. In numĕróse localităţî s'au întêmplat ciocnirî pe strade, s'au ucis ómenî şi numĕrul celor rĕniţi e mare. Trupele turcescî abia pot rĕsbi cu revoluţionarii. Turcia a fost făcută atentă de către Rusia şi Austro-Ungaria sĕ fie pe pază şi sĕ ia din bună vreme mĕsurile cele mai estreme pentru a sugruma orî-ce mişcare. In urma acésta se vorbesce cu seriositate despre mobilisarî de trupe turcescî la graniţă şi despre dislocărî de trupe în provinciile ameninţate cu revoluţiunea.

Din Viena se telegraféză, că şi la graniţa macedonénă s'au produs scene sângerose, aicî însĕ între Sêrbî şi Albanesî. O cétă de Sêrbî au trecut graniţa la Kolasin, ducênd cu ei arme şi muniţiunî. Curênd şi bine s'au încăerat cu Albanesii. In urma acésta în vilaetul Cosovo ameninţă isbucnirea rĕscólei şi sunt temerî, că rĕscóla va lua proporţii marî. Lucrul pare fórte serios, căcî Austro-Ungaria şi Rusia au făcut atent pe guvernul sêrbesc sĕ-şî păzéscă graniţa, ér Turciei i-s'a dat sfatul, sĕ înăbuşéscă mişcarea cu putere armată. Turcia a trimis trupe la locul pericolului.

*

In numĕrul trecut de Duminecă am vorbit despre reînoirea *triplei alianţe,* care în timpul din urmă se cam sguduise, mai ales din pricina, că Italia începuse a se apropia de Francia şi a-se îndepărta de Germania şi Austria. Intêlnirea diplomaţilor la Veneţia, pare că a îndreptat lucrurile. Aşa scrie cel puţin ḑiarul oficios „*Post*" din Berlin, că reînoirea triplei alianţe ar fi asigurată.

*

De trei anî aprópe duréză *rĕsboiul din Africa de Sud* şi Dumneḑeu scie, când se va sfîrşi. Iţî vine în minte din istoria veacurilor trecute, că Maria Teresia a purtat un rĕsboiŭ de 7 anî cu Prusia, care s'a încheiat pe la 1763, apoi s'a purtat alt rĕsboiŭ mare, numit rĕsboiul de 30 de anî, început pe la 1618, în care s'au bătut catolicii cu protestanţii. Dór nu va ţiné şi rĕsboiul din Africa de Sud cât a ţinut rĕsboiul Mariei Teresiei, orî chiar cât a ţinut rĕsboiul religionar din vécul al şepte-spre-ḑecelea? Cine póte sĕ rĕspundă la întrebările acestea?

Etă ce se scie din ultimele scirî despre acest rĕsboiŭ:

Se scrie din Bruxella (Belgia), că acolo s'a ţinut un sfat, la care au luat parte toţî conducĕtorii Burilor, afară de Krüger. Aicî s'a hotărît, ca sĕ ţină morţiş la aceste douĕ lucrurî: 1) Independenţa şi 2) Amnestia pentru africanderî.

Ministrul preşedinte olandes Kuyper, care actualmente petrece în Berlin, a avut o convorbire cu corespondentul berlines al ḑiarului „*Daily Express*" şi a ḑis, că pentru Anglia este fórte greu, sĕ schimbe acuma starea lucrurilor. După părerea lui Kruyper nu este cu putinţă o apropiere din partea englesă, cât timp este la putere guvernul actual. *Chamberlain* nu se póte da îndĕrĕt. Un alt guvern ar avé o situaţie mult mai uşóră, fiind-că nu i-ar fi legate mânile. Cât timp va sta lordul Milner în Africa, nu se póte face nimica. Rĕsboiul nu a înaintat nicî cu un pas mai înainte şi orî câte trupe ar duce Englesii contra Burilor, nu este cu putinţă sĕ-i bată.

Kitchener telegraféză din Pretoria că colonelul Lawloy cu un detaşament de dragonî a atacat o tabĕră a Burilor. Duşmanul însĕ a primit ajutóre şi a primit lupta cu Englesii. Dragonii după o înverşunată învălmăşală au *trebuit sĕ se retragă.* Au fost rĕniţî 4 ofiţerî englesî. Au fost prinşî 6 Burî. Cu alte cuvinte Englesii au căpĕtat o nouă bătaie. Aşa trebue tălmăcite vorbele viclénului Kitchener.

---

†
Episcopul Iosif Goldiş.

Din *Arad* primim următórea tristă scire:

Arad, 5 Aprilie. Aḑî diminéţa *Episcopul Goldiş a încetat din viéţă.*

*

Deşi s'a sciut, că episcopul a suferit în timpul din urmă de-o bólă gravă, totuşî scirea întristătóre despre mórtea sa, vine neaşteptată.

Lăsăm sĕ urmeze aicî câte-va date din viéţa defunctului episcop:

Iosif Goldiş s'a născut în 17 Februarie 1836 în Socodor (comit. Aradului) din părinţî ţĕranî. Clasele primare le-a absolvat în comuna sa natală şi în Bichiş, gimnasiul inferior l'a frequentat în Sarvaş, gimnasiul superior şi maturitatea le-a făcut în Arad, unde a absolvat şi teologia. A frequentat apoi academia de drepturî în Dobriţin şi a ascultat la Pesta filologia clasică. E de notat, că în timpul studiilor sale din Arad, Goldiş a trăit în împrejurărî materiale fórte sĕrace. El însĕ a trebuit sĕ se susţină dând lecţii şi fiind „curator" al clasei.

In 1865 comitele suprem George Popa de fericită aducere aminte, l'a numit vice-notar la comitat, ér mai târḑiu fu ales de congregaţie prim-notar al comitatului Arad. La îndemnul metropolitului Şaguna, I. Goldiş părăsi la 1869 cariera civilă şi se călugări la mănăstirea H.-Bodrog, luând numele de Iosif. Tot atuncî fu numit profesor de teologie, apoi secretar episcopesc pe lângă episcopul Ivacîcovicî şi asesor referent consistorial. In 1873 ministrul Trefort îl numi profesor ordinar de limba latină şi română la gimnasiul de stat din Arad.

In 1892 sinodul diecesan îl alese vicar al Oradiei. La 1896 fu ales deputat în dietă. In calitatea acésta el aparţinu partidului guvernamental şi îndeosebî grupului tiszaist. Când s'au pus la ordinea ḑilei în dietă legile politice bisericescî, a votat pentru aceste legi, punêndu-se astfel în oposiţie cu atitudinea archiereilor şi a corpurilor representative ale bisericei.

In 2/14 Maiŭ 1899 fu ales de episcop al Aradului în locul rĕmas vacant prin alegerea de Metropolit a episcopului Meţianu.

La 1880 fu ales membru corespendent al Academiei Române, în urma unei polemice, ce a purtat'o cu succes contra lui Rethy, care susţinea teoriile lui Rösler şi Hunfalvy. A colaborat la almanachul „Muguri" în 1859, apoi la „Speranţa" şi „Lumina", al căreia redactor a fost.

Congresul internaţional al studenţilor.

Studenţii tuturor naţiunilor au întemeiat o societate, cu scop de a promova interesele culturale şi umanitare. Acéstă societate pórtă numele de „*Corda fratres*" şi la cele douĕ congrese, ce s'au ţinut până acuma: în Turin (Italia) şi în Paris, studenţii românî au fost primiţî cu multă dragoste şi prin discursurile lor energice au atras atenţiunea celorlalte naţiunî asupra némului românesc.

S'a discutat anume la acele congrese şi despre sórtea Românilor din Ungaria şi Transilvania şi representanţii Românilor cunoscênd bine limba francesă, în care se ţineau discuţiunile, au stors aplausele colegilor lor, pe când studenţii ungurî, carî s'au încercat a-i combate pe Românî, vorbind cam greu franţuzesce şi căutând a-şî esprima şi acolo ideile lor şoviniste, n'au găsit resunet nicî în Turin, nicî în Paris.

In tómna viitóre congresul studenţilor se va ţiné la Budapesta. Aflându-se, că studenţii românî din Transilvania şi Ungaria s'ar presenta la acel congres uniţî într'o secţie cu fraţii lor din România, un deputat maghiar a interpelat pe ministru-preşedinte, decă are cunoscinţă despre acéstă nouă „tradare de patrie".

Ministrul a rĕspuns fórte aspru şi a pus în vedere, că va elimina dela universitate pe acei studenţî românî, carî vor îndrăsni a-se presenta la congres — ca Românî. Ei nu se pot presenta la congres, decât ca Ungurî.

D-l Ioan Scurtu, preşedintele secţiunei române şi vice-preşedinte al federaţiunei „Corda Fratres", a publicat ḑilele acestea un rĕspuns fórte bine motivat în ḑiarele române „*Gazeta Transilvaniei*" şi „*Tribuna*" în care arată, că statutele federaţiunei aşa glăsuesc, ca fie-care membru sĕ se înscrie la secţiunea „*naţionalităţii sale*", prin urmare Românii nu că vor sĕ

La opt-spre-ḑece anî numai, părinţii îi descoperiră darul drăcesc, pe care i-l dăduse sórtea. Şi cum ei îl crescuseră şi îl hrăniseră până acum, ca rĕsplată îi cerură puţin din aurul sĕu. Copilul nu se dădu înapoi; îndată chiar — cum, prin ce mijlóce?..., legenda nu ne spune — scóse din craniu o bucată de aur masiv, o bucată mare cât o nucă şi o aruncă mândru pe póla mamei sale. Pe urmă orbit de bogăţia ce o purta în cap, nebun de bucurie, îmbătat de puterea sa, părăsi casa părintéscă şi se avêntă în lume sĕ-şî risipéscă comóra. Traiul împĕrătesc pe care-l ducea, aruncând fără socotélă, te făcea sĕ credî că creerul lui nu mai are sfârşit. El se împuţina cu tóte astea şi bietului om, pe mĕsură ce putea sĕ observe, că ochii îi slăbesc, bucuria i-se părea tot mai deşartă. Odată, într'o diminéţă, nenorocitul rĕmas singur printre frînturile şi sfărîmiturile unui chef, se înspăimêntă de enorma gaură, ce şi-o facuse în creer; era şi timpul sĕ bage de sémă.

De atuncî începu o nouă esistenţă. Omul cu creerul de aur începu sĕ trăiéscă singuratic, din munca braţelor sale, bănuitor şi fricos ca un avar, fugênd de ispite şi silindu-se sĕ uite acele fatale bogăţiî, pe carî nu voia sĕ le mai atingă....

Din nenorocire un prietin, îl urmă în traiul sĕu singuratic şi acesta îi cunoscu secretul.

Intr'o nópte sĕrmanul om fu desteptat din somn brusc de-o durere grea, ce-o simţi la cap, o durere grozavă; se ridică tulburat şi la mijirea razelor lunii vĕḑu pe prietinul seu, care fugea ascundênd ceva sub manta.

Inc'o bucăţică de creer, pe care i-o furase!...

Peste puţin timp, omul cu creerul de aur se înamoră şi asta puse vêrf la tóte ... El iubea din adêncul sufletului pe-o femeiuşcă bălae, care-l iubea de asemenea, dér pe care o fermeca mai mult giuvaericalele, penele albe şi ciucurii drăgălaşî, carî îi plăcea sĕ-i simtă bătêndu-i de-alungul cismuliţelor.

In mânile acestei fiinţe mititele — jumĕtate pasere, jumĕtate păpuşe — era o plăcere când cădeau piesele de aur. Ea avea tóte capriciile lui şi nu scia sĕ-i ḑică nicî-odată „nu", însuşî de témă sĕ n'o amăréscă, îi ascunse până la sfîrşit trista taină a norocului sĕu.

„Aşa-déră noi suntem fórte bogaţî?"... îi ḑicea ea.

Bietul om îi rĕspundea:

„Ah, da.... fórte bogaţî!"

Şi el îi surîdea cu dragoste nevinovatei păsĕrele, care-i mânca capul, din când în când apucându-l frica îi revenia dorinţa de a fi avar, dér mititica venia spre el sărind sglobie şi-i ḑicea:

„Bărbăţele, tu care eştî aşa de bogat, cumpĕră-mî ceva.., dér ceva scump, ceva fórte scump!"

Şi el îi cumpĕră ceva, ceva scump, ceva nepreţuit de scump.

In felul acesta trăiră vre-o doi anî, când într'o diminéţă mititica muri fără ca sĕ scie pentru ce..., aşa ca o păsĕrică. Comóra ajunsese la fund. Cu ce-i mai rĕmăsese din ea, avé sĕ-i facă rĕposatei o frumósă înmormêntare. Clopote, trăsurî acoperite cu negru, cai îndoliaţî, lacrime de argint pe catifea... nimic nu i-se păru prea scump. La ce-i mai folosia acum aurul?... El dărui pe la biericî şi prin alte părţî, fără sĕ se mai socotéscă.... şi când mergea spre cimitir, nu mai rĕmăsese nimic din creerul sĕu miraculos, decât câte-va bucăţele pe pĕreţii craniului.

Cand apăru apoi pe stradă, avea un aer rĕtăcit, mânile mórte şi se clătina ca un om beat. Séra la óra când se lumineză bazarele, fu vĕḑut în faţa unui mare galantar de stofe şi de alte gătelî, carî schimbau feţe-feţe în lumina orbitóre. Stătu acî mult timp, privind douĕ cismuliţe pe satin albastru: „Sciu pe cineva, care o sĕ se bucure de cismuliţele astea!" ḑise el surîḑênd, şi ne mai amintindu-şî că mititica era deja mórtă, întră sĕ le cumpere.

Din fundul prăvăliei negustorésa dădu

între de acuma în secție română, ci sunt de drept și de fapt membrii în acea secțiune. Căci décă statutele federațiunei s'ar lua după împărțirea politică a popórelor, atuncĭ multe națiunĭ n'ar puté fi representate la congres, cum sunt de pildă Polonii, carĭ n'au țéra lor, dér au naționalitate, așa sunt finlandesii etc.

Când scriem aceste rândurĭ, s'a întrunit deja un congres preparatoriu al federațiunei „Corda Fratres" la Roma (2, 3, 4, 5 și 6 Aprilie), care va desbate tot materialul congresului dela tómnă.

La acest congres a luat cuvêntul ministrul de instrucțiunea publică Nasi, vorbind la adresa Românilor în mod elogios. Studenții românĭ erau representațĭ la Roma prin delegații: Capeleanu, Orănescu, Iliescu, Demetrescu, Bonce, Dimitriu, Ghițescu, Vișoiu și Xeni din Bucurescĭ.

După scirile, ce le avem până acuma, au vorbit Orănescu, Capeleanu și Iliescu în aplausele generale ale congresului.

Studenții din Bucurescĭ au adresat congresului următórea telegramă:

Colegĭ!

„Deși departe de gloriósa cetate, frații voștri românĭ se simt sufletesce printre voi. Plinĭ de speranțe, că nu vețĭ permite nicĭ-odată sĕ se desprețuéscă unde-va atributele sacre ale gintei latine, studenții românĭ salută cu frățesc entusiasm deschiderea congresului latin din bĕtrâna Roma, și declară hotărît în acest solemn moment, că înțeleg sĕ se solidariseze în totul cu resoluțiunile, ce le vețĭ lua.

Trăéscă ideea latină și toțĭ cei-ce luptă pentru ea!

SCIRILE DILEI.

-- 23 Martie v.

Studenții românĭ la Roma. Se depeșéză din Roma cu data de 4 Aprilie: Erĭ séră a avut loc o întrunire neoficială a membrilor congresului studențesc. Delegații românĭ au fost obiectul unor entusiaste ovațiunĭ. D-l *Orănescu* a mulțumit într'o vorbire în limba francesă, ér *Capeleanu* într'un *discurs românesc*. D-l Iliescu a recitat în limba italiană poesia *„Ginta latină"* de Vasile Alexandri. Italienii au urat Românilor sĕ li-se împlinéscă aspirațiunile și sĕ progreseze causa națională a Românilor. Studenții au visitat „Forul" și principalele antichitățĭ ale Romei. Mâne diminéță, ministrul instrucțiunei publice, Nasi, va oferi congresiștilor un prând la Tivoli. Duminecă va fi ultima ședință a congresului. Studenții românĭ vor oferi studenților italienĭ un drapel în colorile române și italiene.

Domnul Vincențiu Babeș ne rógă sĕ aducem la cunoscința tuturor acelora, carĭ în cele 8—9 lunĭ din urmă i-au adresat epistole la diverse ocasiunĭ, parte gratulându-i, parte consultându-l, séu întrebând de starea sănĕtății d-sale ect. la carĭ epistole fórte numeróse nu i-a fost cu putință de a rĕspunde, că d-sa, în urma unei aprige rĕcelĭ înainte cu 16 lunĭ, și-a contras o bólă de nervĭ, care îl pune în imposibilitatea de a lucra ceva, spiritual mai vêrtos. Din causa acésta d-sa a trebuit sĕ renunțe în anul acesta de a merge la ședințele „Academiei Române" în Bucurescĭ.

Dorim din suflet venerabilului nostru octogenar cât mai grabnică reînsănĕtoșare!

Biblioteca din Mândra. Anul trecut d-nii învĕțătorĭ Lazar și Ilarie Comșa, precum și frații Neculae și Ioan Socaciu, au pus basele unei bibliotecĭ poporale la școla gr. or. din Mândra (Făgăraș). Acéstă bibliotecă s'a putut deschide în Martie a. c. fiind îmbogățită în timpul din urmă prin o donațiune de cărțĭ făcută din partea d-lui G. Taflan, elev al cursului administrativ din Clușiŭ și originar din numita comună. Din partea elevilor i-se adreséză d-lui Taflan mulțumită, ér amicilor progresului român o rugare: sĕ binvoéscă a imita esemplul lui Taflan.

Coloman Szell despre Coloman Tisza. Ministrul-președinte ungar a avut o convorbire cu un jurnalist din Viena asupra repausatului bărbat de stat ungar, Tisza. Szell ar fi dis despre Tisza, că a fost mare patriot, mare Maghiar, dér că n'a sciut sĕ se retragă dela putere, când era în splendórea sa. „Noi l'am stimat fórte mult — a dis Szell — dér de iubit nu l'am putut iubi". Se dice, că Tisza a lăsat memorii în urma sa, carĭ se vor da publicității. In acele memorii, décă vor eși de sub tipar, trebue sĕ fie interesante lucrurĭ și despre naționalitățĭ.

O crudă desamăgire. Nicolae Gligorescu, ferariu din Gaiu (Bănat), primi nu de mult scirea, că el și soru-sa ar fi moștenit după un unchiŭ al lor din România, cu numele Gherha, suma de 600.000 coróne. Gligorescu a pus ciocanul la o parte și în loc sĕ potcovéscă caĭ, a început sĕ făuréscă planurĭ pentru viitor. Dilele acestea înse, care fi fù mirarea, când fù chemat la solgăbirĕu, ca sĕ i-se dea moștenirea. In loc de 600.000 coróne înse, i-s'a dat 60 coróne. Gligorescu întrebă, că ce-i asta? — Atâta e moștenirea, rĕspunse solgăbirĕul. — Nu se póte! rĕspunse Gligorescu. — Ba se póte, [ĕtă hârtia consulatului. Cu Gligorescu se învîrtia cancelaria și înaintea ochilor vedea tot stele verdĭ. Suspinând își luà moștenirea, din care lipsiau tocmai patru „nule" și se duse érăși la lucrătóre, luând în mână ciocanul, ca și mai 'nainte.

Atentat contra unei mame. Un cas înfiorător s'a întîmplat alaltăerĭ în Remetea (com. Timișului) Flăcăul de țigan în etate de 18 anĭ, cu numele Petru Ulsila, sub pretext, că are sĕ spună ceva important mamei sale, Iulia Negru, a ademenit-o la drumul țĕrii. Acolo scóse Ulsilă un revolver și descărcă 2 glónțe asupra mamei sale. Vĕdênd, că nenorocita victimă zace la pămênt, scăldată în sânge, o luà la fugă. O patrulă de geandarmĭ, care se afla din întâmplare în partea locului, se luà pe urma tînĕrului țigan și-l prinse. Adus în fața procurorului, a mărturisit, că a vrut sĕ-șĭ omóre pe măsa, fiind-că nu l'a lăsat sĕ se însóre cu o fată de țigan.

Sub scutul poliției. Intr'o cafenea din Budapesta ședea mai alaltăerĭ inspectorul polițienesc Schmidt și își bea cafeaua. De-odată întră un domn și desbrăcându-și paltonul îl întinde pe de-asupra capului lui Schmidt și-l acață în cuiu. „Ascultă, d-le, apróe nimenĭ nu este în cafenea, o sută de cuie îțĭ stau la disposiție, tocmai aicĭ țĭ-ai găsit loc sĕ-țĭ acățĭ paltonul?" Domnul și-a cerut scuse și s'a pus la o altă masă. După cât-va timp vine sĕ-șĭ îmbrace érăși paltonul și érăși se întinde peste capul inspectorului. Asta era prea mult, Schmidt puse mâna pe sabie. „Scuzațĭ, d-le, sĕptĕmâna trecută mi-s'a furat un palton. Eu sunt un biet funcționar sĕrac și n'așĭ vré sĕ mi-l fure și pe acesta. De aceea l'am atêrnat în cuiu peste mantaua d-tale, ca astfel sĕ fie sub scutul poliției." Inspectorul a rîs din inimă de gluma cam amară a funcționarului, și l'a iertat.

Patru copii de-odată a nascut în diua de 30 Martie țĕranca slovacă cu numele Aulpany în etate de 28 anĭ, din Turo-Tridovry (com. Trencin). — Unul din cei patru a fost născut mort, al doilea a murit când îl duceau la botez, al treilea a murit alaltăerĭ, numai al patrulea a rĕmas în viață și e sănĕtos. Mama e de asemenea sănĕtósă.

O istorie hazlie. Intr'un orășel din Posen, gardistul de nópte trebuia sĕ sufle la fie-care ceas într'un fluer spre a da un semn despre vigilența sa. De un timp încóce gardistul „nu sufla" de loc. „De ce nu suflĭ?" îl întrebă primarul. „D-le primar, erĭ mi-a cădut cel din urmă dinte. Fără dințĭ, imposibil sĕ sufle cine-va". — Primarul a adus cestiunea în consiliu și s'a decis a-i procura gardistului o dentură completă artificială. După-ce gardistul fù înzestrat cu dentura, primarul aștepta obicĭnuitele fluerăturĭ... De geaba. A doua di: „De ce n'ai fluerat astă-nópte, dór acuma ai dințĭ?" — „Am", rĕspunse gardistul, „însĕ doctorul mi-a dis, sĕ-i pun nóptea — în apă!"

Englesii contra jidovilor. Acum de curênd a apărut o carte în Londra, care pórtă titlul *„England under the Iews"* (Anglia sub Jidovĭ). Autorul cărțiĭ este Iosef Banister (London 42. Grays Inn Road. W. C.) In acéstă carte se descrie natura hrapareță a jidovilor și se cere întroducerea de legĭ severe, prin carĭ sĕ se opréscă imigrarea lor. — Este semnificativ, că chiar și în Anglia, vestita țéră a toleranței, încă s'a ivit mișcarea antisemită.

Administrația silvică din Timiș va ține la 12 Aprilie a. c. (Sâmbătă) licitație pentru darea în arendă a pescăritului din apele Timișului (Brașov). Pescăritul se va da înarendă pe timp de 10 anĭ. Licitația se va ține în numita di în cancelaria administrației din Timișul de jos. Ofertele cu timbru de 1 cor. și 20 cor. garanție se primesc până la timpul licitației, ér condițiunile se pot vedé în orĭ-ce timp în cancelaria administrației.

Dela Asociațiunea

pentru sprijinirea învĕțăceilor și sodalilor românĭ meseriașĭ, din Brașov.

(Estras din raportul general al comitetului Asociațiunei despre activitatea sa în decursul anului 1901).

In interesul causei, pentru care lucrăm, avem onóre a presenta onoratului public un extras din raportul nostru general, presentat adunării generale ținute la 3/16 Martie a. c.

Luând în considerare împrejurările culturale, sociale și naționale, între carĭ trăim, Asociațiunea și-a dat silința, ca sĕ îndemne pe Românĭ a-se aplica la meserii sub condițiunile cele mai favorabile. Mijlócele și căile, pe carĭ Asociațiunea a căutat sĕ-șĭ ajungă acest scop sunt diferite. Inainte de a-le expune, vrem sĕ atragem atențiunea onoraților cetitorĭ asupra împrejurărilor, că cel mai mare numĕr de învĕțăcei îl dă împrejurimea Brașovului și nicĭ decum orașul Brașov, și că apróe toțĭ sunt din părințĭ sĕracĭ, împrejurărĭ, care numai piedecĭ pun plasării băeților românĭ pe la meserii și îngrijirii lor în decursul anilor de învĕțătură.

Cunoscênd Asociațiunea aceste neajunsurĭ, a căutat sĕ le delăture după putință și sĕ fie ocrotitórea neajutoraților băețĭ. Comitetul Asociațiunii și-a dat silința sĕ afle, care ar fi branșele, la carĭ s'ar puté aplica băeții românĭ, pentru-ca sĕ pótă trăi mai cu înlesnire, și carĭ ar fi acei măestri, la carĭ ar puté fi plasațĭ numițiĭ băețĭ. Tóte aceste împrejurărĭ sunt cu totul necunoscute ómenilor dela sate, carĭ deși ar avé póte dorința sĕ-șĭ aplice băeții la meserii, totu-șĭ neputêndu-se încrede în orĭ-cine, se înstreinéză de planul acesta.

E fórte estinsă corespondența, ce a purtat'o comitetul Asociațiunei cu părinții învĕțăceilor, din care se vede, că părinții cu deplină încredere pun copiiĭ lor sub scutul Asociațiunii, care se îngrijesce de plasarea băiatului, de încheierea contractului cu măestrul respectiv și de purtarea ambilor acestora, și se aplaneze neînțelegerile ivite între măestru și învĕțăcel.

In chipul acesta i-a succes Comitetului Asociațiunei a plasa în anul 1901 învĕțăcei în numĕr de 66 la 15 branșe, ér numĕrul tuturor învĕțăceilor, carĭ stau sub îngrijirea Asociațiunei, a fost în anul trecut de *311*, dintre carĭ s'au eliberat în cursul anului trecut 112 calfe la 16 branșe, ér cea mai mare parte dintre aceștia s'au depărtat din Brașov, stabilindu-se prin alte ținuturĭ din țéră și o mare parte în România.

Pentru-ca lipsa de mijlóce sĕ nu depărteze un numĕr prea mare de băețĭ dela îmbrățișarea meseriilor, Asociațiunea

---

un țipĕt. Ea se dădù înapoi de spaimă vĕdênd înaintea ei un om, care se apropie de comptoar privindu-o dureros cu un aer de smintit. El ținea într'o mână cismulițele de satin albastru, er cealaltă, cu unghiile pline de sânge din causa rĕzăturei celui de pe urmă aur de pe pereții craniului, i-o întinse negustoresei.

Acésta e, dómnă, legenda omului cu creerul de aur.

*

Cu tot aerul sĕu de poveste fantastică, acéstă poveste e adevĕrată dela început până la sfîrșit. E povestea bieților ómenĭ condamnațĭ în lume sĕ trăiéscă din creerul lor și până la mórte sĕ plătéscă nimicurile vieții cu cu tot ce au ei mai scump, cu bucățĭ din sufletul lor... Acésta pentru ei e o durere de fie-ce clipă; și când nu mai pot suferi.... când nu mai pot......

Veturio.

Scrisóre.

Óre unde-i călimaru,
De l'ar fi mâncat amaru!
Două dile l'am cătat
Nicăirĭ nu l'am aflat.
M'am pus la masă sĕ scriu,
Sĕ scie mândra că-s viu;
Și sĕ scriu o cĕrticea
S'o trimet la mândra mea;
O carte cu cincĭ pecețĭ
Sĕ nu uițĭ, că nu mĕ vedĭ.
Și me rog mândră frumos,
De cumva eu drag ț'am fost,
Sĕ-mĭ facĭ o cămașă albă
Sĕ vedĭ mândră că-mĭ ețĭ dragă.
Pe măneca de-a drépta
Scrie-țĭ mândră fața ta,
Și pe latul dinapoi
Scrie-țĭ ochiĭ amêndoi;
Ér pe latul dinainte
Sĕ scriĭ a mele cuvinte
Ce le-am dis la despărțire:
„Rĕmas bun a mea iubire".

Și pe guler pune florĭ
Sĕ-mĭ fie de sĕrbătorĭ.
Sĕ-mĭ trimețĭ cămașa, dragă,
Cu poșta 'mpĕratului
În capu Bêrladului,
În fața spitalului,
În ocolul școlilor,
În salonu Domnilor.
Și tu mândră mi-o trimete
Pe-o frundă de măgheran
La liceul cel Codrean
Unde-oiŭ locui un an.
Și mi-o cóse cu cheiță
Sĕ n'o desfacă 'n Bistriță.
Și pe ea mai pune rujĭ
Se n'o desfacă la Cluj.
Cóse-o mândră cât de rĕu
Sĕ n'o desfacă 'n Brașeu,
Și pe ea pune pecete
Sĕ sciu că-i din Rodna-veche,
Și cóse-o cu tulipanĭ
Trimite-o prin Burdujanĭ,
Orĭ ca sĕ n'avem vre-un val
Trimite-o pe la Predeal.

Că eu la vam' oiŭ plăti
Pentru ea, ce mi-or pofti,
Numai sĕ am dela tine
Cât oiŭ fi în țĕrĭ strĕine
Ceva sĕmn, că mĕ iubescĭ
Și că la mine gândescĭ.
Mândră, când io voiŭ muri
Din gură că voiŭ grăi:
Aduceți-mĭ cămașa
Ce mi-a făcut'o mândra,
Cu dênsa sĕ putrezesc
Décă 'n lume nu trăesc,
Și sĕ putrezesc cu jele
Cu cămașa mândrei mele.
Ca sĕ vadă lumea tótă
Cum e dragostea 'nfocată,
Sĕ vadă tótă lumea
Ce plătesce dragostea,
Și sĕ vadă lume multă,
Că nu la mórte nu se uită.

Bêrlad. *Iosif Zinvelescu.*

îi ajută şi în direcţiunea acésta, şi mai cu sémă prin distribuirea de stipendii, de care în anul de gestiune 1901 au beneficiat 31 de ucenicĭ. Suma distribuită ca stipendii a fost de cor. 1074,55. Cu haine şi încălţăminte s'au provĕḑut 116 ucenicĭ, distribuindu-se acestea în ḑiua de 24 Noemvrie 1901, când s'a celebrat şi un parastas pentru fericitul binefăcĕtor M. Stroescu, la care a participat întreg Comitetul. Pentru aceste ajutóre s'au spesat cor. 874. Suma totală, cu care s'au ajutorat ucenicii în anul trecut a fost coróne 2558, din care s'au plătit taxe şcolare, s'a plătit pentru spălat, pentru cărţĭ, pentru drum şi altele. Comitetul şi-a dat silinţa, ca la distribuirea acestor ajutóre sĕ fie cât sĕ póte de just şi de precaut.

Asociaţiunea s'a îngrijit mai departe şi de progresarea intelectuală-morală atât a membrilor ei, cât şi a celor ocrotiţĭ de ea. Pentru acésta Comitetul a deschis în localul Asociaţiunei un cabinet de lectură, a pus la cale ţinerea unor conferinţe acomodate intereselor şi priceperii celor interesaţĭ, carĭ s'au anunţat tot-déuna la timp în „Gazeta Transilvaniei“. Afară de aceea, că o parte din învĕţăcei frecuentéză şcóla orăşenéscă de industrii, ér altă parte şcóla de stat de meserii, pentru-ca la unii sĕ se trezéscă, ér la alţii sĕ se susţină şi sĕ se desvólte şi mai departe sentimentele religióse morale, sociale şi naţionale, şi pentru-ca sĕ se familiariseze unii cu alţii, în fie-care Duminecă s'au întrunit ucenicii în localul Asociaţiunii, unde li-s'au dat poveţe şi învĕţăturĭ practice, li-s'au împărţit cărţĭ din biblioteca Asociaţiunei şi din când în când s'au controlat, décă în adevĕr au cetit acele cărţĭ şi cât au înţeles din ele. Pe lângă acésta s'a îngrijit şi de catechisarea elevilor.

Comitetul a găsit de cuviinţă a participa prin delegaţĭ trimişĭ din sînul Asociaţiunii la esposiţia profesională şi industrială de casă din Sebeş, care împrejurare a contribuit la încurajarea ăstor-fel de încercărĭ şi la susţinerea bunelor relaţiunĭ între societăţile homogene. Cu acéstă ocasiune s'a discutat şi cestiunea unui eventual congres al meseriaşilor, accentuându-se necesitatea unei corespondenţe mai vii între diferitele reuniunĭ de meseriaşĭ.

Cu recunoscinţă amintim pentru anul trecut pe următorii binefăcĕtorĭ ai Asociaţiunei: 1. Institutul de credit şi economii „Albina“ din Sibiiu, care a votat şi pentru anul trecut suma de cor. 400 pe séma Asociaţiunei nóstre. 2. Redacţiunile şi administraţiunile foilor: „Familia“, „Fóia poporului“, „Transilvania“, „Monitorul Oficial“, „Voinţa Naţională“ şi „Albina“, carĭ au binevoit la apelul nostru a ne trimite gratuit câte un esemplar din foile numite pe séma cabinetului de lectură al Asociaţiunei nóstre; 3. Eforia şcólelor centrale din loc a dat şi în anul espirat câte 15 bilete de baie în fie-care Duminecă pentru ucenicĭ.

Tuturor acestor binefăcĕtorĭ comitetul le-a adus la vreme mulţămită în scris.

Pentru-ca onoraţii cetitorĭ sĕ-şĭ facă o idee şi de starea materială a Asociaţiunei, dăm următorul estras din *Raportul Cassei pe 1901:*

I. Suma întratelor este la finea an. 1901 cor. 8538·39, a eşitelor cor. 5293·96, rĕmâne sald per cassa pe an. 1902 *cor. 3244·43.*

II. Fondul Asociaţiunei neatacabil a fost cu finea an. 1900 cor. 10210, a crescut în cursul an. 1901 cor. 158.20, este la finea an. 1901 *cor. 10368·20.*

III. Fondul Stroescu neatacabil este cu finea an. 1901 în scrisurĭ fonc. nom. Lei noi 47·700.

IV. Fondul Stroescu ḑiar este cu finea an. 1901 în scrisurĭ nom. Lei noi 19.300 şi sald per cassa cor. 1500.55.

V. Credite acordate la măestri cu finea anului 1900 au fost cor. 6423.40; în decursul an. 1901 s'au încasat cor. 572·94, rĕmâne rest la debitorĭ la finea an. 1901 *cor. 5850·46.*

VI. Fondul disponibil Asociaţiunea este cu finea an. 1901 în sald per cassa *cor. 1554·34.*

VII. Fondul disponibil Stroescu este cu finea anului 1901 în sald per cassa *cor. 44·98.*

VIII. Contul Diverse este cu finea an. 1901 în sald per cassa *cor. 57·84.*

IX. Fondul pentru spălatul ucenicilor este cu finea an. 1901 sald per cassa *cor. 90·04.*

Cu acest estras am avut intenţiunea de a pune onoratul public în curent cu mersul general al Asociaţiunei nóstre, ca al uneia dintre acele reuniunĭ, carĭ trebuesc în deosebĭ spriginite.

Convocare.

In legătură cu cerculariul Venerabilului Consistoriu archidiecesan dto 3 Ianuarie 1902 Nr. 1 Şcol. aduc la cunoscinţa tuturor învĕţătorilor (şi învĕţătórelor) definitivĭ, provisorĭ şi suplinitorĭ din cercul Braşovului, compus din protopresbiteratele Braşov şi Trei scaune:

Că conferenţa învĕţătorescă, convocată prin cerculariul amintit, sĕ va ţine *Joi în 18, Vinerĭ în 19 şi Sâmbătă în 20 Aprilie v. a. c.* în sala cea mare a gimnasiului român ortodox din loc după următorul *program:*

Joi în 18 Aprilie v. 1. La 9 ore a. m. se va celebra în biserica Sfântului Nicolae din Scheiŭ: Chiemarea duchului sfânt şi parastas întru pomenirea fericiţilor în Domnul: Andrei, Emanuil, Miron şi a învĕţătorilor rĕposaţĭ din amintitele douĕ protopresbiterate. 2 Deschiderea conferenţii şi constituirea ei. 3. Invĕţătorul (director) *Ioan Vătăşan* din Braşov va ţiné *prima lecţie practică din sciinţele naturale* (învĕţămênt intuitiv) cu elevii din anii I şi II de şcólă. 4. La 2 óre p. m. învĕţătorul *Zenovie Popovicĭ* din Satulung (Biserica Sf. Archangheli) va ţiné un discurs teoretic despre *importanţa şi direcţia practică, care ar trebui sĕ se dea sciinţelor naturale în şcóla primară.*

Vinerĭ în 19 Aprilie v. 1. La 8 óre a. m. învĕţătorul *Savu Luca* din Satulung (Biserica Sf. Archanghelĭ) va ţiné *a doua lecţie practică din sciinţele naturale (botanică)* cu elevii din anul III de şcólă. 2. La 10 óre a. m. învĕţătoru *Nicolae Rădoiu* din Doboliĭ inferiorĭ (Trei scaune) va ţiné *a treia lecţie practică din sciinţele naturale (Zoologie)* cu elevii din anul IV de şcólă. 3. La 2 óre p. m. continuarea discuţiei din anii 1898, 1899 şi 1900 asupra temei dată de ven. consistoriŭ: „Ce observărĭ, eventual ce defecte s'au ivit în praxă cu privire la planul de învĕţămênt cuprins în partea XIII §§ 95—99 ai normativului şcolar votat de sinodul archidiecesan în sesiunea anului 1882.“ La ordinea ḑilei: Materialul din *aritmetică.*

Sâmbătă în 20 Aprilie v. 1. La 8 óre a. m. învĕţătorul (director) *Dometie Dogariu* din Satulung (Biserica Sf. adormiri) va ţiné *a patra lecţie practică din sciinţele naturale (mineralogie)* cu elevii din anii V şi VI de şcólă. 2. La 10 óre a. m. continuarea discuţiei din anii 1898, 1899 şi 1900 asupra temei dată de ven. consistoriu şi amintită la pct. 3 anterior cu privire la normativul şcolar în vigóre. — La ordinea ḑilei: Materialul dein *Sciinţele naturale.*

Toţĭ învĕţătorii amintiţĭ au sĕ presinte înaintea comisarului lucrările lor *în scris, fie ele practice, fie teoretice.*

Lecţiile practice sĕ fie cu elevii din anul respectiv fiind de faţă şi celelalte despărţăminte; după fie-care lucrare teoretică orĭ practică membrii îşĭ fac observările critice, apoi cu maioritate de voturĭ sĕ enunţă conclusul conferinţii.

Braşov, 19 Martie 1902.

Dr. Vasilie Saftu,
comisar consist.

Plantarea de pomĭ din Mohu.

— 31 Martie n.

Intre mijlócele, de carĭ „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiu“ se folosesce la desvoltarea interesului în economii noştri pentru îndeletnicirea cu cultura pomilor, se numĕră şi *plantarea de altoi* în grădina fie-cărui membru al ei cu locuinţa în cutare localitate. Pentru anul de faţă acéstă plantare s'a făcut în grădinile membrilor din comuna *Mohu.*

In acest scop, trimişii reuniunii nóstre agricole, d-nii Dem. *Comşa,* presidentul, şi Victor *Tordăşianu,* secretarul reuniunii, s'au presentat Duminecă, la 30 Martie n. c. în comuna nóstră. Plantării i-a premers o demonstraţiune interesantă şi instructivă din tóte punctele de privire, ţinută prin d-l pres. Comşa, în sala cea mare a şcólei, în fiinţa de faţă a locuitorilor din comună şi a câtor-va óspeţĭ din Bungard.

In espunerile sale, d-l Comşa ne arată greşelile, carĭ le facem altoind de regulă când pădureţul este prea bĕtrân şi afară de aceea cum noi nu punem nicĭ un fel de grije la alegerea pădureţilor. Pădureţii, când se altoesc, sĕ aibă vêrsta de 2 anĭ cel mult. Incât pentru rădĕcina pădureţului obiceiul nostru este a privi drept cel mai potrivit pădureţ pe cel cu multe şi gróse rădĕcinĭ, pe când economul bun rĕtéză scurt tóte rădĕcinile mai gróse, din carĭ rĕsar o mulţime de rădĕcinĭ (mustăţĭ) subţirele. Acestea tocmai fiind multe şi fiind resfirate în pătura de sus a pămêntului, mai bogat în materii, absorb multe materii nutritive neapĕrate, pentru-ca pomul sĕ se desvólte. Pădureţii cu rădĕcinĭ lungĭ au neajunsul, că aceste rădĕcinĭ în loc de-a cresce înlăturĭ, se duc spre adêncime, unde pămêntul este lipsit de materiile amintite. O altă greşélă de căpetenie o facem când cu altoirea, deóre-ce noi în loc sĕ altoim lângă pămênt, altoim la vêrful séu mijlocul trunchiului. Surcelul nobil, folosit de noi, nu e potrivit nicĭ el pentru altoire, deóre-ce în loc sĕ folosim mlădiţe tinere şi scurte cu cel mult 3 ochĭ, întrebuinţăm mlădiţe bĕtrâne şi lungĭ şi acestea cu gândul, ca pomul altoit sĕ créscă repede şi repede sĕ producă şi póme. Mai greşim şi atuncĭ, când tot cu gând de-a avé îndată pomul roditor, ţinem tóte crengile crescute în primul şi în al 2-lea an pe altoi. Economul bun nu lasă pe pomişorul sĕu decât 5 crengĭ şi pe acestea le scurtéză de regulă de-asupra unui ochiŭ, ce stă înafară, şi din care apoi dau alte crengĭ tot înafară, ca astfel coróna pomului sĕ nu fie lipsită de raḑele sórelui, de căldura trebuinciósă etc.

Prelegerii şi demonstraţiei din şcólă i-a urmat plantarea pomilor în grădinile membrilor. In acest scop membrii reuniunii au săpat cu ḑile înainte câte o grópă de peste 1 metru lărgime şi peste o jumĕtate metru adêncime. Obiceiul de-a planta pomul la mare adêncime, adecă de-a pune în pămênt şi trunchiul pomului, care nu trăesce în pămênt, a fost viu combătut. D-l Comşa ne-a arătat cum la plantare avem neapĕrată trebuinţă, pe lângă grópă, de un par fórte gros şi cât se póte de oblu şi neted, pe care-l împlântăm cât se póte de adênc, după aceea reaşeḑăm pămêntul scos dela suprafaţă, apoi îl călcăm binişor cu picióreIe şi când e grópa plină, aşeḑăm în ea pomişorul de aşa, ca gâtul rădĕcinilor sĕ se găséscă asemenea cu suprafaţa pămêntului, după aceea tot pămêntul, ce a fost scos din grópă, se adună în jurul pomişorului şi se face în forma unei largĭ tipsii, în care se varsă o cofă de apă cu scop, ca apa ce se aruncă din înălţime şi cu repeḑiciune, sĕ străbată şi sĕ ducă pămênt prin tóte golurile, ce ar fi rĕmas printre rădĕcinĭ.

Parul înfipt nu are sĕ trécă în lungime peste basa crengilor pomişorului. Ḑece ḑile după altoire pomişorul se légă de par binişor cu funie de cocos, care pe lângă că e trainică, mai are şi avantagiul, că nu ţine apa şi este fórte ieftină. Uneltele, ce le folosim, sunt şi ele stricăcióse, deóre-ce curăţit pomul cu un cuţit rĕu, acela primesce o mulţime de rănĭ, ce numai cu greu se vindecă. Rănile causate prin tăieturĭ trebuesc unse cu céră de altoit, ca sĕ se vindece repede şi apa sĕ nu rĕsbată la lemn etc. Prelegerea teoretică şi practică abia s'a finit după órele 4 d. a.

Ţin sĕ mai amintesc, că reun. nóstre agricole îi revine meritul de-a fi alcătuit în Mohu o *însoţire de credit sistem Raiffeisen,* din ale cărei róde comuna politică s'a folosit cu un ajutor de 2000 fl. la edificarea pomposului edificiu al primăriei, şcóla confesională de altul de 400 fl. etc. etc., mai departe a unei tovărĕşii agricole, prin care s'au întrodus în comuna nóstră nu mai puţin ca 3 maşinĭ de sĕmĕnat şi alte multe maşinării şi unelte economice etc.

Pentru tóte ostenelele aduse de representanţii reuniunii în folosul comunei nóstre, au mulţumit în cuvinte alese parochul nostru Ioan *Slăvescu,* asigurându-i de dragostea şi cinstea poporului recunoscĕtor.

Un economist.

Intîmpinare.

D-nii membrii ai reuniunei meseriaşilor românĭ din Bistriţa: G. M. Ungurean, Vasilie Lungu, Ioan Morariu, Ioan Moldovan, Varga Vasilie, George (nedescifrabil) Pavel Beşuan, George Mateiŭ, Grigorie Pop şi Ioan Avram ne trimit o lungă întêmpinare la corespondenţa din Bistriţa publicată în nr. 50 dela 8 Martie al fóiei nóstre, în care s'a vorbit şi despre reuniunea meseriaşilor românĭ din Bistriţa.

Domnii sus numiţĭ ḑic, că „e o afirmare rĕutăcióśă, că inteligenţa română din Bistriţa nu se interesézá de reuniunea meseriaşilor“, — căcĭ inteligenţa a compus statutele şi a alergat în tóte locurile, ca ele sĕ fie recomandate spre aprobare. Inteligenţa a luat parte la tóte adunările şi la tóte representaţiunile date de meseriaşĭ; cu puţine escepţiunĭ, ea s'a înscris de membrii fundatorĭ şi membrii ajutătorĭ. Décă nu se procură foile câte ar dori anonimul corespondent, causa e că timpul dela înfiinţarea reuniunei e scurt etc.

Nu corespunde adevĕrului afirmarea că „preşedintele Reuniunei nu s'a învoit ca la prinderea postului mare sĕ se ţină petrecerea cu concert şi joc“. O astfel de petrecere nicĭ nu s'a hotărît a-se aranja; s'a hotărît numai ca „la prinderea postului mare are sĕ se ţină o petrecere esclusiv a meseriaşilor, aşa ḑicênd o petrecere de casă.... căcĭ numai cu puţin înainte s'au dat douĕ representaţiunĭ teatrale, apoi cea mai mare parte a familiilor inteligente sunt în doliu, ér cealaltă parte voia sĕ petrécă prinderea postului la casele lor“. Nu se puté, decĭ, conta la un succes material. E drept, că vice-preşedintele într'o altă şedinţă a comitetului şi-a esprimat dorinţa de a face din acésta petrecere în cerc restrîns o petrecere publică, „însĕ comitetul, ţinênd cont de cele hotărîte şi întărite, a rĕmas pe lângă decisiunea adusă“. Nu-i adevĕrată nicĭ afirmarea, că preşedintele ar fi oprit concertul; chiar d-sa a fost de părere ca concertul sĕ se facă.

Intîmpinarea ia apoi în apĕrare inteligenţa română din Bistriţa, ḑicênd următórele:

„Óre nu inteligenţa română din Bistriţa a conlucrat la înfiinţarea institutului de credit şi economii „Bistriţiana“ din care se ajutoră atâţia şi atâţia Românĭ din tóte clasele, parte prin împrumuturĭ, parte prin ajutóre, scoţêndu-se de sub jugul cămătarilor ovrei? Óre nu inteligenţa română din Bistriţa a fost aceea, care în timpul dela 1885 încóce a pus basă unei vieţĭ româneseĭ în Bistriţa? Óre nu inteligenţa a înfiinţat reuniunea română de cântărĭ din loc? Óre nu inteligenţa a susţinut'o din tóte puterile atât în privinţa materială, cât şi cu poveţe bune? Óre nu inteligenţa a sprijinit'o în tóte unde numai a voit sĕ dea semne de viéţă? Óre nu inteligenţa ne-a înfiinţat reuniunea de înmormêntare şi óre nu inteligenţa a conlucrat şi conlucră din tóte puterile pentru prosperarea ei, ceea-ce până acuma s'a arătat aşa de îmbucurător? Óre nu inteligenţa a conlucrat la cumpĕrarea bisericei pompóse rom. gr. cat.? Óre nu inteligenţa a conlucrat, de astăḑĭ avem şi parochie gr. or. în Bistriţa? Óre nu inteligenţa conlucră din tóte puterile pentru înfiinţarea casinei române şi lucră ḑiua nóptea la compunerea statutelor? Óre nu inteligenţa română din Bistriţa, ca representantul despărţĕmêntului „Asociaţiunei“, a conlucrat la înfiinţarea bibliotecilor poporalĭ, din care fie-care ţĕran scoţind cărţĭ, póte sĕ-şĭ înmulţéscă cunoscinţele sale pe tóte terenele? Óre nu este

inteligenţa română la locul ei în tóte afacerile, fie private, fie publice, fie sociale, fie politice, unde e vorba de lucru românesc? Şi acum pentru tóte câte le-a făcut şi le face, întrebăm: óre merită inteligenţa română din Bistriţa, ca să fie aruncată cu noroiŭ din partea unor ómeni când, unde, şi pot? Aşa credem, că acésta e prea mult, şi că am comite un păcat, décă am lăsa aceste adevĕrurĭ nedescoperite".

Serate de ale meseriaşilor.

La şedinţa literară a treia, ţinută Joi, la 27 Martie n. c., în localităţile „Reuniunei sodalilor românĭ din Sibiiu", au luat parte peste 100 persóne. Se remarcă acéstă ocasie prin faptul, că Reuniunea a sĕrbătorit aniversarul al 40-lea al unuia dintre primii membrii ai sĕi, a bĕtrânului măestru compactor Ioan Cristea, care alăturea de Moise Albu, primul măestru pantofar în Sibiiu, şi de Nicolae Simtion tipograf, fost vice-president al reuniunii şi actual membru onorar al ei, unicii măestri românĭ formau garda mult regretatului întemeietor al reuniuniĭ, a venerabilului Nicolae Cristea, la alcătuirea reuniunii.

Serbarea şĭ-a făcut începutul cu esecutarea prin corul reuniunii de sub conducerea zelosului dirigent C. Popa, a composiţiei „Ĕtă diua triumfală", după care presidentul reuniunei d-l Victor Tordaşianu, a rostit o cuvêntare ocasională, dicênd cam următórele:

Astădĭ, când suntem întrunițĭ la a treia şedinţă literară, dat ne este de a ne întreţiné puţin cu vieţa unui om modest, dér' harnic, cu vieţa unuia dintre bravii representanţĭ ai stegarilor şi antemergĕtorilor clasei nóstre de mijloc. Vorba e de noi de toţĭ cinstitul bĕtrân Ioan Cristea măestru compactor, care lungi 40 anĭ, cu hărnicia proprie Românului, şĭ-a purtat meseria în acest oraş, în care meseriaşul român abia numai de puţin timp încóce îşĭ póte face casă şi masă.

Familia iubitului nostru coleg, sunt câte-va dile, în cerc restrîns a îmbrăcat haine de sĕrbătóre şi a serbat fără sgomot şi fără alaiŭ, înţeleg fără felicitărĭ, fără banchet, fără darurĭ, fără serenădĭ, precum se obicĭnuesce la alţii mai fericiţĭ muritorĭ, aniversarul al 40-lea de când capul acestei cinstite familii şĭ-a deschis atelierul sĕu de compactorie în Sibiiu.

Cum însĕ de numele acestui venerat bĕtrân, pe care îl putem cu drept cuvênt numi tată al meseriaşilor noştri, este strîns legată şi vieţa nóstră ca reuniune, de óre-ce pe dênsul îl aflăm alăturĭ de întemeietorul reuniunei, de mult regretatul Nicolae Cristea, fost prim president şi president onorar al nostru, ale cărui oseminte, cu câte-va septĕmânĭ în urmă, în plină jale a nóstră le-am astrucat la cele vecĭnice, ba numele iubilantului nostru ne revócă în memorie pe prototipul muncei neobosite, pe primul patron al nostru, de pie memorie marele archiereu Andreiŭ baron de Şaguna, care în înalta sa înţelepciune şi cu nemărginita lui dragoste de neam, fondând tipografia archidiecesană la 1850 cu scop de a eda cărţĭ bisericescĭ, şcolare şi scienţifice cu un preţ cât se póte mai moderat, s'a îngrijit tot-odată ca legarea acestor cărţĭ să se facă tot prin un conaţional al sĕu — dicem, din aceste motive cuvine-se, ca reuniunea nóstră, precum ia parte la neajunsurile membrilor, tot asemenea datóre este a îmbrăca haină de sĕrbătóre, când vorba e, ca unul dintre cei bunĭ ai sĕi îmbracă-se în haina bucuriei, în haina curăţeniei sufletului, ca fără gând rĕu şi cu smerenie şi cu recunoscinţă fiĕscă sĕ-şĭ înalţe sufletul în sferele cerescĭ spre a aduce părintelui Atotputernic mulţumirile pentru ajutorul dat şi a implora darul prea înalt şi pentru restul vieţii.

Veneratul nostru iubilant îşĭ póte dice cu mândrie: am venit, am vĕdut, am învins, de óre-ce la venirea sa în Sibiiu mult timp nu se găsia aicĭ decât d-sa şi Moise Albu, măiestru pantofar, care la 1860 numai cu îngăduire dela locotenenţa ces. reg. din Sibiiu şi-a deschis atelierul şi tipograful Nicolae Simtion, — astădĭ mai că nu e stradă, care să nu pórte cel puţin o firmă românéscă ca dovadă, că munca şi jertfa închinată de iubitul nostru iubilant şi contemporanii sĕi pentru înaintarea şi întărirea clasei nóstre de mijloc, róde îmbelşugate au adus şi nu vor înceta a aduce şi în viitor; d-sa mai póte avé mândria de a fi crescut în atelierul sĕu modest mulţĭ compactorĭ, carĭ astădĭ aşedaţĭ sunt în diferite centre, ba compactorul Neuzil, care cu plin belşug de maşinării electrice îşĭ pórtă meseria de compactorie, la d-sa şĭ-a câştigat primele cunoscinţe din acéstă meserie.

Reuniunea nóstră modestă şi în plină luptă cu neajunsurile, ce ne copleşesc, nefiind în plăcuta posiţiune de a-şĭ arăta altfel recunoscinţa sa, îţĭ dedică ţie, venerabile măiestru bĕtrân, serata de astădĭ şi felicitându-te pentru vieţa petrecută ca muncitor cinstit în acestĭ 40 de anĭ trecuţĭ, îţĭ doresce ca bunul Dumnedeu sĕ te trăiéscă încă mulţĭ şi fericiţĭ anĭ împreună cu soţia şi cu fiul cinstiei tale.

D-l Cristea plin de emoţiune mulţumesce pentru serbarea, ce i-o face Reuniunea, lângă care a stat şi va sta până la mórte şi doresce causei meseriaşilor român sĕ trăiéscă, sĕ crescă şi sĕ înflorescă!

Intraţĭ cu acestea în şedinţa literară propriu disă, d-l Augustin Bena esecută la pian valsul „Valurile Senei"; d-şóra Ana Banea ne delecteză cu poesia „Călugărul", de Maria Cioban; d-şóra Elena Buiau, una din vechile nóstre coriste, declameză cu sentiment poesia „Fata mamei cea mai mică", de Coşbuc; d-l Nicolae Bratu, culeg. tipograf, ca în tot-deuna ne-a predat cu multă pricepere poesia „Nunta Zamfirei" de Coşbuc; d-şórele Ana Banea şi Elena Buian, în emulaţiune nobilă una cu alta, ne-au mai delectat: prima cu poesia „Sub patrafir", de G. Coşbuc şi a 2-a cu „Craiu nou", de V. Alexandri, secerând ambele multe şi furtunóse aplause. Laurii seratei de astă-dată revin d-lui George Moga, angajat la teatrul german de sub conducerea directorului L. Bauer. D-sa ne-a cântat cu multă precisiune composiţia „Domnul Tudor" de Nicolescu, musica de Brăteanu, ér ca punct final ne-a predat cu mult haz şi multă mimică cupletul improvisat de d-sa: „Cum ne petrecem vieţa", în care reportându-se la vieţa sa de măiestru petrecută la sat, în cele următóre cântă pe măiestrul angajat la teatru, la neajunsurile şi greul vieţii. Actorul nostru ne-a dovedit din nou, că Românul om este, orĭ la ce întreprindere s'ar pune. Corurile esecutáte la fine şi între declamaţiunĭ ne-au procurat tuturora mulţumire sufletéscă, ér' dirigentului Popa bună recompensă a ostenelelor sale!

Ţin sĕ mai amintesc, că din protocólele şedinţelor administrative, cetite de notarul d-l I. Apolzan, am aflat, că producţia publică din Februarie a avut peste 130 cor. venit curat, că corul mixt al reuniunii are sĕ ia în studiu o liturgie, cu care sĕ se producă în bisericile nóstre etc.

Incât pentru mine sunt vesel, că am asistat la o serbare închinată de „Reuniunea sodalilor din Sibiiu" unui bĕtran meseriaş, prin ce reuniunea şĭ-a câştigat un nou titlu la recunoscinţa nóstră a tuturora, arătând şi prin acésta, că nu lasă nicĭ o ocasiune numai şi numai ca meseriaşul român în relief sĕ fie pus.

„Nicova'ă".

NECROLOG. Subsemnaţii cu adêncă durere facem cunoscută încetarea din vieţă a iubitului nostru soţ, părinte, moş şi strămoş **Mihail Rimbaş**, senior, proprietar, fost epitrop timp îndelungat al bisericei gr.-or. rom. din Hunedóra, membru în representanţa opidană şi comitatensă etc., care după grele şi îndelungate suferinţe împărtăşit fiind cu sfintele taine, şĭ-a dat nobilul sĕu suflet în mânile Creatorului în 3 Aprilie 1902, la 3 óre a. m. în al 80-lea an al etăţii. Inmormêntarea se va face în 4 Aprilie st. n. a. c., la 3 óre p. m., în cimiterul bisericei gr.-or. din Hunedóra.

Hunedóra, 3 Martie st. n. 1902. Fie-i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată! Agnes Rimbaş născ. Kercz, ca soţie, Alesandru Rimbaş, Petru Rimbaş, Mihail Rimbaş, jun., Maria Rimbaş măr. Socander, ca fii şi fiică, Neti Rimbaş născ. Török, Maria Rimbaş născ. Bogdan, Maria Rimbaş născ. Farkas Ianoş, Socander, ca nurorĭ şi ginere, Letiţia Rimbaş măr. Damian cu soţul Silviu; Zoe Rimbaş măr. Condor cu soţul Cornel; Victor, Veturia, Aurel, George, Romul, Alesandru, Victor, Aurel, Maria, Ana şi Eugenia Rimbaş; Malvina, Rudolf, Ana şi Victor Socander, ca nepoţi şi nepóte; Simeon Damian, ca strănepot.

Literatură.

Am mai publicat la acest loc, că a apărut **Ionel**, educaţiunea unui bun copil de d-l profesor *V. Gr. Borgovanu* din Bucurescĭ. Ba am şi reprodus câte-va capitole din valorósa carte. Nu putem însĕ sĕ nu revenim şi sĕ nu o recomandăm cu tótă căldura poporului nostru. Cartea este destinată pentru părinţĭ şi educatorĭ şi cuprinde principiile morale şi creştinescĭ, pe carĭ trebue sĕ le aibă în vedere părinţii în educaţiunea copiilor. Se află de vîndare cu preţul de *2 corone* la tipografia „Aurora" (Todoranu) din Gherla.

Mama sfântului Augustin de Emil Bougaud, traducere de Salba. Editura d-lui prof. Dr. E *Dăianu*. Tipografia archidiecesană din Blaşiŭ. Cartea are 31 cóle de tipar (500 paginĭ) şi este fructul ostenelelor unor labor oşĭ studenţĭ în teologie de'a universitatea din Budapesta Cavênt'ul „Salba" ne reamintesce societatea literară cu acelaşĭ nume a teologilor din seminarul desfiinţat „S-ta Barbara" din Viena, cărei societăţĭ îi mulţumim publicarea Fabiolei şi a unei părţĭ din catechismul cel mare al lui Deharbe. Traducĕtorii ne ofer o lectură edificătóre în stil îngrijit, tiparul curat, hârtia bună. Preţul unui esemplar legat elegant în pânză este 4 coróne (+ 30 b porto) Un esemplar broşat 3 coróne (+ 30 b porto). *Se află de vêndare şi la Tipografia A. Mureşianu, Braşov.*

„***Bunătărésa naţională***," care de bucate a bucătăriei române, francese, germane şi ungare. Felul bucatelor sunt înşirate tote în ordine alfabatice după numele lor. Limbagiul e uşor. Costă numai cor. 1·60 (plus 40 banĭ porto.)

A apărut „***Almanachul***" societăţii „*Petru Maior*" Budapesta 1901 cu un conţinut bogat şi ilustrat. Format 8⁰ cu 144 paginĭ. *Preţul 4 coróne.* Se află de vêndare la Tipografia *A. Mureşianu* cu preţul indicat, plus 35 banĭ porto.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 5 Aprilie *Englesii au fost bătuţĭ de Burĭ*, sub conducerea lui Delarey şi Kemp. Lupta s'a dat lângă Lichtenburg. Englesii au pierdut *400 de morţĭ şi răniţĭ*.

Constantinopol, 4 Aprilie. După scirĭ din Smirna, s'au mobilisat acolo 6 batalióne de redifĭ, dintre carĭ două au plecat în Salonic.

Sofia, 4 Aprilie. Oficiosul „Bulgaria" dice, că guvernul va lua posiţie faţă cu orĭ-ce ilegalitate a Macedonenilor, dér nu este guvern bulgar, care ar puté sĕ închidă graniţa dinaintea Macedonenilor, carĭ caută scut.

Sofia 4 Aprilie. *Şese-spre-dece bande bine înarmate au trecut din Bulgaria în Macedonia* Soldaţilor turcĭ li-au succes a trage în cursă şi a face sĕ capituleze una din aceste bande.

Cura băilor de burnenĭ depurative „Dinşoreanu" Ploescĭ. Cu acéstă cură uşoră de aplicat şi de urmat se póte restabili orĭ-ce, suferind de orĭ-ce bólă, în orĭ-ce timp al anului, fără témă de recélă. La bólele de cancer, tuberculosă, epilepsie, hemoroide, paralisie totală séu parţială, hemiplegie, etc. fac angajamente garantate pentru restabilirea sănĕtăţii. Cei carĭ se pot acomoda în locuinţa lor, se pot curarisi singurĭ acasă, după o instrucţie specială bólei cerută de suferind. Consultul prin corespondenţă fără instrucţie e gratuit, asemenea e gratuită şi instrucţia pentru cei ce vor dovedi, că sunt săracĭ fără mijlóce. La casurĭ grave, unde mórtea ar ameninţa vieţa, şi medicina nu mai póte da ajutorul dorit, pentru salvarea celui în pericol mĕ póte chema orĭcine telegrafic. *Dinşoreanu,* physiolog-hidropat.

Din istoricul comunei Vidrasĕu.

Comuna Vidrasĕu e situată pe un şes fórte frumos în Valea Mureşului, comitatul odinióră al Cetăţii de baltă, adĭ al Têrnavei-micĭ.

Comuna e situată de către miadă-nópte lângă malul stâng al Mureşului, cel mai mare fluviu în Transilvania, şi de către răsărit lângă malul stâng a Niereagiului. Mureşul şi Niereagiul isvoresc în munţii Transilvaniei de către ost şi ambele curg în jos către apus, lângă Vidrasău se împreună.

Pe apa Murĕşului se face comerciŭ cu plute de brad încărcate cu scândurĭ, căpriorĭ, leţe cioplite şi tăiate în firez şi unele încărcate cu lemne de foc. Comerciul acesta se face peste tot în valóre de mai multe milióne pe an. Plutele se transpórtă din munţii Giurgeului — pe Murĕş la vale până la Lipova şi Arad în Ungaria.

Comuna Vidrasĕu îşĭ are numele dela animalul patruped vidră, care trăesce pe lângă apă curgĕtóre, în care se află pescĭ, căcĭ vidra se nutresce cu pescĭ. Vidra are picióre scurte, degetele ei sunt lipite c'o membrană înnotătóre. Ea stă diua ascunsă în iazurĭ de nuiele, în sălci bortóse de pe lângă apă, şi pe unde nu se află de acestea îşĭ face bortă (căsulie) în ţĕrmurii fluviului.

Comuna Vidrasĕului are peste 500 locuitorĭ, carĭ toţĭ — afară de o singură familie maghiară venită în Vidrasĕu după anul 1848 şi şi-a cumpĕrat dela Românĭ vre-o câte-va jugăre de pământ şi loc de casă, şi afară de vre-o câţĭ-va israeliţĭ veneticĭ, însĕ până acum fără proprietate de de pământ, — sunt Românĭ, de religiune greco-orientală şi greco-unită, cei dintâiŭ în majoritate preponderantă. Ambele confesiunĭ au bisericĭ de lemn, şi anume biserica greco-unită şĭ-a cumpĕrat înainte de asta cu vre-o 25—30 de anĭ dela comuna bisericéscă greco-unită din Gurghiu, aprópe de Reghinul-săsesc, materialul din care şĭ-a ridicat biserica. Biserica greco-orientală s'a edificat în anii 1899—1900 din două bisericĭ vechĭ.

In Vidrasĕu nu este şcólă, din care causă învĕţătorul e silit a ţiné prelegerile cu copiiĭ de ambele confesiunĭ în casă privată cu chirie. Nicĭ una dintre confesiunĭ nu e în stare de a-şĭ edifica separat o şcólă după cerinţele legei şi a-şĭ plăti separat învĕţătorul cu leafa de 600 coróne prescrisă de lege. A face ambele confesiunĭ la olaltă o şcólă şi a plăti un învĕţător cualificat, nu se pot înţelege din causă că greco-orientalii fiind în mare majoritate, pretind ca şcóla sĕ pórte titlul de şcólă confesională greco-orientală şi învĕţătoriul de aceeaşĭ confesiune. La acésta însĕ greco-uniţii nu se învoesc, ci pretind ca şcóla sĕ pórte titlul ambelor confesiunĭ, ér învĕţătorul într'un an sĕ fie greco-oriental şi în alt an greco-unit. La acésta érăşĭ nu se învoesc greco-orientalii, prin urmare *„inter duos litigantes tertius gaudebit"* — adecă lucrul va veni acolo, încât spre ruşinea ambelor confesiunĭ şi a conducĕtorilor lor — statul le va face şcólă şi le va pune învĕţător maghiar cu limba de propunere maghiară în comună curat românéscă.

Vina cea mai mare cu privire la neînţelegerea dintre ambele confesiunĭ în cestiunea şcólei, e a parochilor şi protopopilor respectivĭ, carĭ nu prevĕd pericolul ce se apropie şi nu conlucră cu puterĭ unite, până încă nu e târdiu, ca ambele confesiunĭ sĕ-şĭ edifice o şcólă bună cu un învĕţător bun şi cualificat, fie acela de orĭ-care din ambele confesiunĭ românescĭ.

Autorul acestor rêndurĭ s'a ostenit destul sĕ capaciteze atât poporul, cât şi pe preoţii respectivĭ, ca sĕ edifice împreună ambele confesiunĭ o şcólă prescrisă de lege şi sĕ plătéscă la olaltă un învĕţător cualificat, şi décă e până acolo, ca nicĭ o confesiune sĕ nu se afle micşorată în egoismul sĕu confesional, pe frontiscipiul şcólei sĕ se pună inscripţiunea următóre: „Şcólă confesională greco-orientală şi greco-unită", ér învĕţătoriul sĕ fie tot-déuna acela,

care e mai cualificat, fără respect la una séu la cealaltă confesiune românéscă.

Acésta propunere poporul ambelor confesiuni ar primi-o, fiind-că vede și el că e mai ușor a face o școlă, decât două și a plăti un învĕțător cu 600 coróne, decât doi cu 1200 coróne, căcĭ și așa locuitorii sunt îngropațĭ în datorii pe la mai multe băncĭ românescĭ și ungurescĭ, ba și pe la privațĭ, încât unii nicĭ că mai sunt în stare de a le mai puté plăti.

Dér sĕ mĕ întorc la obiect. Hotarul Vidrasĕului e mijlociu în mărime de 2313 jugĕre și 1505 stânjinĭ pătrațĭ catastralĭ. Locuitorii toțĭ trăesc din agricultură și cresc erea vitelor. Cel mai mare proprietar de pământ în comună e *fundațiunea Alesandru Sterca Șiuluțiu*, fostul archiepiscop și mitropolit greco-unit al Românilor din Transilvania și Ungaria, cu 1262 jugĕre și 222 stânjinĭ pĕtrațĭ catastralĭ, care s'a cumpĕrat în anul 1887, cu 125,000 fl. v. a. dela baronésa Ana Szentkereszti.

In comună și într'o parte a hotarului de pe șes mai tóte fântânile sunt sărate, de unde se vede, că subsolul e de sare. Apa sărată se folosesce pentru adăparea vitelor și altor animale domestice, la facerea de pâne și mămăligă (coleșă) fără de sare, care pentru locuitorĭ e un beneficiu. Subsolul de sare e afund în pământ, în cât nu se póte săpa până la el, pentru-că după o săpătură de 4—5 metri, isvoresce apă.

Unele fântânĭ sunt așa de sĕrate și cu conținut de fer după cum arată rugina ferósă dela marginile fântânilor, încât în cas de lipsă apa s'ar puté folosi de scaldă în contra reumatismului.

Dela comuna Vidraseu pe lânga malul stâng al Mureșului în sus spre rĕsărit până la comuna Malomfalău, ér de acolo pe lângă comuna Nirașteu spre miadă-ḑi către comuna Lŏrințfalău până la comuna Tirimia-mare și de acolo pe lângă comuna Cerghizel spre apus până la comuna Chirileu, ér dela Chirileu pe lângă malul stâng al Mureșului până la Vidraseu — se întinde un șes fórte frumos și lung, care împreună cu hotarele comunelor vecine mai sus numite face aproximativ un teritoriu de două mii de jugĕre catastrale. Un șes mai mare și mai frumos ca acesta, începênd dela munte până la Alba-Iulia pe Valea Mureșului, nu se află. Comunele vecinașe mai sus numite și anume: Malomfalăul, Cerghizelul și Chirileul sunt curat românescĭ, Lŏrințfalăul e maghiar, ér Nirașteul și Tirimia-mare sunt mestecate, Românĭ și Maghiarĭ, ambele înse în majoritate românescĭ.

(Va urma.) *Ioan O. Russu.*

Pometele.

Unchiașul Ioan din Scheia era om criță de cuminte și tóte le făcea cu cap, băgând de sémă, că timpul nicĭ decât sĕ nu-i rĕmână pierdut. De aceea, când își scia tóte puse în cale pe lângă casă, numai ce se lua și mai da câte o fugă cu epele lui cele șarge, de aducea dela Cacica câte o căruță harnică de sare mare, ca sĕ aibă pe ce face un pic de parale, tot de cheltuiala casei, la tĕrgul de Joi din Suceva.

Mintea împĕrătéscă a uncheșului Ioan dela Șcheia o putea cunósce omul și pe pomĕtul lui. Era o rîpă la fundul grădinei lui lăsată de surpăturile apei Suecevei, de pe când cotea ea pe sub Șcheia, acum când o fi fost aceea. Destul că la rîpa aceea nime nu căuta, cu atât mai vĕrtos, pentru-că era plecată spre médă nópte și nu cresc ea pe dênsa mai că nimica. Acum uncheșul Ioan ce face? Mai întâiu trage un gard bun împrejurul ei, apoi face semne și gropĭ de plântat pomĕtul, peste iérnă apoi stă de boerul Aritonovicĭ din Scheia și de boerul Popovicĭ din Stroescĭ, ca sĕ pótă căpĕta din pometele lor și prin trênșii și de aiurea, merĭ, perĭ, cireșĭ, perjĭ tot de soiu ales; așa când a venit timpul plântatului, el cu pomețelul lui a și fost gata. Pomĕtelul s'a ridicat și s'a făcut pomĕt mare și frumos, ca cum nu era pe timpul acela la alt țĕran din părțile Scheiei; s'au fost nădit la dênsul lipovenĭĭ, ca la pometele boerilor Aritonovicĭ și Popovicĭ; uncheșul Iou lua în tótă tómna banĭ bunĭ pe pómele lui. Fiind-că la uncheșul Ion erau mai-că tot de acele, ca la boeriĭ Aritonovicĭ și Popovicĭ, apoi lipoveniĭ ridicau pómele de-odată din tustrele grădinile și le trimiteau de-adreptul la țéra nemțéscă ca marfă aléså.

Uncheșul Ion dela Șcheia a murit, Dumneḑeu sĕ-l ierte, și de mai are pomĕtul lui grija cea bună ce o avea, când trăia el, nu pot spune, căcĭ de mult nu mi-a mai călcat piciorul prin Șcheia.

Déră în ḑiua de astăḑĭ este mai multă vorbă de a pometelor alese, ca pe timpul uncheșului Ioan dela Șcheia și a-i crede, că care din care ar avé sĕ se întrécă cu pomețelul lui lângă casă. Nu e așa. Frațiĭ noștri Românĭ îs tot aceia, ce au fost mai de demult, ei se mulțumesc, décă 'și aduc de unde pot căpĕta doi-trei pădurețĭ, doitrei perĭ, de sĕ-țĭ sfarmĭ măselele cu perele lor, două-trei rădĕcinĭ de perjĭ, vr'un cireș, vr'un vișin sĕlbatic și-i îngrópă pe toțĭ așa de deșĭ lângă olaltă, încât ți-s'ar păré că li-i aminte nu atât de póme, cât de nuieliș mult. Pĕcat de locul cel zăhăesc ei așa pe lângă casă, și numai cât tare-tare rarĭ sunt acei ce-șĭ bat capul, ca sĕ-șĭ facă pomete frumóse după carte. Pometele făcute după carte, 's raiŭ nu alta. Pomiĭ stau frumoșĭ înșirațĭ în liniĭ drepte, sunt săpațĭ din când în când la rădĕcină și sunt gunoițĭ, apoi colea spre Sftul Gheorghe și Ispas îțĭ fug ochiĭ de pe flórea cea mândră, bătênd în alb și 'n roșu și îmbătându-te cu mirosul lor, éră încolo dela Sta Maria numai ce veḑĭ, că se rup cracií de încărcațĭ ce-s cu póme frumóse de tótă mâna. Și-țĭ râde inima, că ai de unde vinde și de unde ține și pentru casă.

Frațĭ Românĭ! Sĕ pornim și noi odată cu pometele și sĕ nu lăsăm la o parte isvorul ĕsta de bun câștig, sĕ mĕ credețĭ, că sĕrăcia nu ni-se trage atâta de aceea, că n'am avea pe ce lucra, ci mai mult și de aceea că nu scim cum lucra.

Am pornit noi cu bancele Reiffeisen, ca sĕ ne mai ușurăm greul vieții: sĕ pornim și cu pometele nóstre.

Mai-că nu-i sat în care orĭ învĕțătoriĭ cei tinerĭ, orĭ preoțiĭ cei tinerĭ sĕ nu scie pomĕritul; și ei de bună sémă, că nu se vor da în lăturĭ, décă îi vețĭ ruga de sfatul și învĕțătura lor. („D. P.")

Vorbe ințelepte.*)

Anumițĭ ómenĭ sunt de o estremă delicateță în lucrurile de nimic, sperând că astfel li-se va ierta absoluta lor lipsă de delicateță în lucrurile marĭ.

— Cel mai mare merit al societății este, că ne face sĕ prețuim singurătatea.

— Nu poțĭ înțelege bine o gândire, decât décă poțĭ insuțĭ traversa situația, care a născut'o.

Chincholle.

— Vulgul e tot-déuna pentru cel ce îl orbesce, și adesea el e stăpânit de individul cel mai viclean.

Monti.

— Este o admirabilă calitate a organisațiunei bisericei creștine, că servitorii ei sunt rĕspândițĭ și presențĭ în societatea întrégă, trăind lângă colibe ca și în préjma palaturilor, în contact obicinuit și intim cu condițiunile cele mai umile și cu cele mai înalte; ei sunt consilierĭ și consolatorĭ ai tuturor mizeriilor și ai tuturor mărir, Religiunea creștină este o putere tutelară, care cu tóte abusurile și greșelile spre care putea sĕu chiar întinderea sa a împins'o, a veghiat de secole și lucréză mai mult ca orĭ-care alta pentru demnitatea morală și pentru cele mai scumpe interese ale omenirei.

Guizot.

— Cel ce crede în Dumneḑeu, nu este nicĭ-odată singur.

— Ușor mai considerăm noi ca inimicĭ personalĭ pe aceia, carĭ nu se înhamă la carul nostru.

Chincholle.

— Lacrimile sunt câte odată surisul estrem al iubirei.

Stendhal.

— Intocmai precum respectul cultului divin este o causă de mărire a Statelor, așa disprețuirea lui este causa ruinei lor.

Macchiavelli.

— Nu pot sĕ-mĭ închipuesc, că massele, cărora li-se predică materialismul, au sĕ se abțină de conseciințele lui. Décă pentru ele nu mai esistă Dumneḑeu, nu mai esistă o ordine morală în lume, nicĭ o deosebire între bine și rĕu, nicĭ consciință, décă nu mai esistă dreptate și nedreptate, ci numai plăcere sensuală, numai efectele nestrămutate și involuntare ale órbelor materii și puterĭ, décă nu mai domină decât dreptul celui mai tare în lupta pentru esistență și în contra miseriei lumescĭ, atuncĭ ele au sĕ pórte ca puterĭ masive aceste lupte și au sĕ se întórcă érăși în starea barbară din care omenimea nu s'a ridicat, decât recunoscênd bunurile și scopurile ideale și o ordine a lumei intemeiată pe principii morale.

M. Carriere.

— E mai ușor a clădi o cetate în aer, decât de a constitui o societate omenéscă fără credință religiósă.

Plutarc.

— Nu este sĕrac cel ce n'are tată, ci cel ce n'are învĕțătură

Mitropolitul *Antim Ivireanu.*

— Când pisma nu póte tăgădui o faptă frumósă, ea își dă silința de a găsi motive carĭ sĕ arate că cel ce a sĕvîrșit fapta cea frumósă căuta câștig material.

Manzoni.

— Plebea tot-déuna e obosită de evenimente, uresce pe cele actuale, iubesce pe cele viitóre și e séu tirană séu sclavă.

Nicolini.

— Arare-orĭ este un bun simț în o mare avuție.

Tacit.

— Cel mai bogat dintre ómenĭ este cel ce scie a face economii; cel mai sĕrac, este sgârcitul.

Chamfort.

*) Din cartea „Vorbe ințelepte", culese de Aurel C. Popovicĭ.

Judecată rusésca.

Desi tómnă, ḑiua aceea era fórte frumósă și căldurósă, ceea-ce a făcut pe locuitorii Moscovei sĕ se plimbe în grupurĭ pe straḑile principale ale vechei capitale a țarilor, profitând de un timp, rare-orĭ așa de splendid pentru ei.

Intre cei ce se plimbau, se afla un mare bogătaș, fórte bine cunoscut de populațiunea Moscovită; era renumit pentru sgârcenia lui și mai ales pentru gelosia sa fără séměn, de óre-ce avea o soție cu vr'o 20 de anĭ mai tînĕră, decât el și care mai păstra urmele acelei frumsețĭ, de care era renumită curtea Caterinei II.

D-na N. soția acestui bogătaș, ducea un lux mare, în necazul soțului sĕu, asupra căruia avea înse o mare autoritate prin farmecul făpturii sale.

In ḑiua aceea purta o splendidă rochie de mătase, ornată cu blănurĭ scumpe și estimată la o mare valóre de cunoscătorĭ, după moda de atuncĭ; în urma ei șerpuia o lungă trenă, prinsă în șoldurĭ cu 2 agrafe lucrate cu artă în pietri scumpe.

Ceea-ce a mai contribuit la marea afluență pe strada Moscovei, a fost și vestea că în ḑiua aceea principele Orlov avea sĕ facă inspecție regimentului din localitate.

Prin mulțimea de curioșĭ un tînĕr locotenent de cavalerie, se strecură repede îndreptându-se spre casarmă. Era frumos de vĕḑut acest tînĕr plin de viĕță, îmbrăcat cu uniforma lui strălucitóre, călcând cu un pas sigur și sonor pe pavajul de piétră al străḑii principale.

Trecênd pe lângă marele bogătaș, — care mergea încet la braț cu soția sa — și preocupat de nisce gândurĭ vesele, după cum esprima zimbetul ce-i flutura pe buze, nu observă trena marei matróne și călcând'o își încurcă un pinten în blănurile rochiei, sfâșiind'o în mare parte. D-l N. indignat se grăbi se apostrofeze pe junele ofițer, întrebuințând cuvinte puțin măgulitóre, cu tóte scusele politicóse ce-i adresa acesta din urmă.

De óre-ce soția sa interveni în favórea ofițerului, bĕtrânul supĕrat, aprins de gelosie și bănuind că soția sa póte cunósce pe junele locotenent, se hotărî sĕ-șĭ rĕsbune cumplit asupră-i.

De óre ce în apropiere era o judecătorie, îl și pofti sĕ vină înaintea judecății, ca prin lege sĕ fie pedepsit cu tótă asprimea.

După ce judecătorul făcù o reverență fórte curtenitóre și ascultă reclamațiunea marelui bogătaș, hotărî ca ofițerul sĕ plătéscă imediat rochia d-nei împreună cu o mare amendă. Cum bogătașul cerù aprópe opt sute de ruble pentru rochie și ofițerul se scusa că nu va puté plăti o sumă așa de mare, el întrebă pe judecător, décă nu i-se pare, că suma acésta e prea mare; acesta însĕ îi rĕspunse cu un ton ințepat: „Fie-care póte sĕ céră cât îi place pentru lucrul, care îi aparține".

Cerênd sĕ-i permită a merge în oraș spre a-șĭ procura acéstă sumă, d-l N. îi ḑise, că nu póte aștepta, ci trebue sĕ plătéscă imediat, contrariu sĕ se prefacă suma cerută în închisóre.

Desolat ofițerul privi în jurul sĕu, ne mai sperând în nimenĭ ajutor, când spre fericirea lui zări în mulțime pe un fost colonel, bun prietin al tatălui sĕu, om cu vadă și care-l salută cu un zimbet binevoitor. Vĕḑênd încurcătura locotenentului, colonelul se apropie de judecător și-i cerù voe de a remite ofițerului cele 800 de ruble, precum și de a-i spune în taină câte-va vorbe. Fiindu-i acordată cererea, el dete ofițerului banĭ și îi spune câte-va vorbe, carĭ reînseninară aprópe instantaneu fruntea posomorîtă a locotenentului.

Imediat acesta se intórce către bogătaș, îi dete banii și-i ḑice politicos:

— D-le N., rochia plătită îmĭ aparține.

— Negreșit; imediat ce vom ajunge acasă, voiŭ trimite rochia, la adresa ce mi-o vețĭ indica.

— Nu, D-le N., rochia îmĭ aparține chiar în acest moment; nicĭ eu nu pot aștepta până ce-mĭ vețĭ trimite rochia, după cum nicĭ d-v. nu ațĭ putut aștepta sĕ vĕ aduc banii: apoi eu am o ocasiune strălucită sĕ o vênd cu un preț mare și cu cât timpul cresce, valórea ei va scădé. Prin urmare, după cum a judecat mai adineaorĭ d-l judecător, sunteți dator sĕ-mĭ dațĭ rochia imediat.

— Atuncĭ — ḑise bogătașul — poftim înapoi cele 800 de ruble și nu mai am nicĭ o pretențiune, de ore-ce soția mea nu vĕ póte da rochia aicĭ înaintea judecătoriei.

— D-le N., rochia pe care o vênd eu, valoréză 1600 de ruble, acesta fiind prețul ce mi-s'a oferit; prin urmare nu pot primi cele 800 de ruble.

— Cum, sunteți nebun, pretindețĭ sĕ vĕ dau 1600 de ruble; dér acésta e o sumă mult mai mare, decât valoréză rochia.

— „Fie care póte sĕ céră cât îi place pentru lucrul care-i aparține", a spus adineaorĭ d-l judecător.

Convins de acest puternic argument d-l N. scóse din portofoliu încă 700 de ruble și le remise oficerului, care salutându-l fórte curtenitor, părăsi sala împreună cu mentorul seŭ colonel, în hohotele de rîs ale spectatorilor. — *„Patria“.*

MULTE ȘI DE TÓTE.

Grecii și laptele de capră.

Grecii preferă laptele de capră celui de vacă. In tótă Athena nu se vĕd decât două lăptării cu lapte de vacă.

Păstorii merg pe străḑi cu caprele și cumpĕrătorii au precauțiunea de a-i pune sĕ le mulgă în fața lor. Dér precauțiunea e zadarnică.

Sub brațul păstorului se află o beșică plină cu apă, al cărei tub comunică cu palma mânii. La fie-care apăsare pe țîța caprei, corĕspunde și o presiune pe beșică și apa curge în vas odată cu laptele.

*

O interesantă descoperire.

In Alexandria (Egipet) s'a găsit la o adâncime de un metru, un cufĕr în interiorul căruia era un mic pachet de vestminte fórte bine împachetate și învĕlite în un papirus, care conține 20 de linii în grecesce.

Acesta e primul papirus, ce s'a descoperit în Alexandria: în pachet s'au mai găsit două embrióne de copii memificațĭ; numele mamei lor e Démétria Capitolina, după cum s'a tradus papirosul.

Totul datéză din primul secol al erei creștine.

Asemenea s'au mai descoperit o serie de catacombe, aparținênd vechei insule Faros.

*

Consumațiunea zahărului în diferite țĕri.

Zahărul, odinióră considerat ca un condiment de lux, este astăḑi privit ca un aliment de primă necesitate. Se pare, de altfel, că zahărul este menit sĕ aducă marĭ servicii în lupta contra alcoolului, a cărui privațiune o face mai puțin sensibilă pentru cei carĭ au funestul obiceiŭ sĕ abuseze.

Acest important rol al zahărului în alimentațiune, dă nu interes mai mare următórelor cifre de comparație, în privința consumațiunei zahărului din diferite țĕrĭ, pe cap de locuitor. Se vede din aceste cifre, că acéstă cantitate variéză dela $2^1/_2$ k. până la $44^1/_2$ k.

In frunte vine Englitera cu $44^1/_2$ k; apoi vine Elveția cu 24,21; Danemarca 23,40; Olanda 20,12; Suedia și Norvegia 17,89; Franța 16,24; Germania 13,88; Belgia 10,73; Austria 8; Rusia 6,53; Portugalia 6,42; Spania 4,55; Turcia 3.66; România 3,46; Grecia 3,41; Serbia 3,12; Italia 2,80; în sfêrșit Bulgaria cu 2 kilograme 67.

In termen mijlociu, consumațiunea pe cap de locuitor în Europa, este de 12 klg. 56, pe când în Statele-Unite ea este de 30 kgr. 29. Mijlocia totală pe tot globul, este de 15 kgr. 29.

Din acest tablou pare a resulta, că activitatea popórelor este într'o destul de strînsă legătură cu cantitatea de zahăr pe care o consumă.

POSTA REDACȚIUNEI.

Cășveanul. — Cele trimise nu se potrivesc pentru colónele ḑiarului nostru, mai ales fiindcă cititorii noștri n'au de loc cunoscință de lucrurile întimplate.

Z. — Bérlad. Mulțămim pentru complimente. Veḑĭ, că o publicăm în numĕrul de aḑi. De ce ți-ai adăogat înse acel — *escu* la sfîrșit?

Calendarul sĕptĕmânei.

MARTIE. (1902) are 28 ḑile. GERMĔNAR.

Ḑilele	Călend. Iul v.	Călend. Greg.
Dum.	24 In b. v. Zaharie	6 Irina
Lunĭ.	25 † Bunavestire	7 Hermann
Marțĭ	26 C. p. Arch. Gavr.	8 Adalbert
Merc.	27 Cuv. M. Matrona	9 Maria Clem.
Joi	28 Hilariu	10 Danil
Viner	29 P. Marcu	11 Leone
Sâm.	30 P. Ioan d. Scăr.	12 Julius

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 4 April 1902.

Mĕsura sĕu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	14	50
„	Grâu mijlociu . . .	14	—
„	Grâu mai slab . . .	13	20
„	Grâu amestecat . .	10	80
„	Sĕcară frumósă. . .	9	—
„	Sĕcară mijlocia. . .	8	30
„	Orz frumos	7	—
„	Orz mijlociu. . . .	6	70
„	Ovĕs frumos. . . .	6	20
„	Ovĕs mijlociu . . .	5	8
„	Cucuruz	8	—
„	Mălaiu (meiŭ) . . .	8	—
„	Mazăre.	24	—
„	Linte	16	—
„	Fasole	9	20
„	Sĕmênță de in . . .	22	—
„	Sĕmênță de cânepă .	8	20
„	Cartofĭ.	2	—
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	96
„	Carne de porc . . .	1	04
„	Carne de berbece. .	—	64
100 kil.	Sĕu de vită prôspĕt .	44	—
„	Sĕu de vită topit . .	64	—

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Aprilie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	119.25
Renta de coróne ung. 4% . . .	97 50
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$% .	120 25
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%.	100.60
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	120.25
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.25
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	97.—
Impr. ung. cu premii	102.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin .	162.—
Renta de argint austr.	101.65
Renta de hârtie austr.	101.45
Renta de aur austr.	120.85
Losurĭ din 1860.	153.—
Acții de-ale Băncei austro-ungare .	16.20
Acții de-ale Băncei ung. de credit .	692.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit .	690.25
Napoleondorĭ	19 06
Mărcĭ imperiale germane	117.35
London vista	$240.07^1/_2$
Paris vista	95.40
Rente de coróne austr. 4% . . .	99 40
Note italiene	93.20

Cursul pieței Brașov.

Din 5 Aprilie n. 1902.

	Cump.		Vênd.
Bancnota rom.	18.98	Vênd.	19.02
Argint român.	„ 18.40	„	18.44
Napoleondorĭ.	„ 19.—	„	19.10
Galbenĭ	„ 11.30	„	11.40
Ruble Rusescĭ	„ 126.—	„	127.—
Mărcĭ germane	„ 58.50	„	—.—
Lire turcescĭ	„ 10.72	„	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	„	101.—

Cursul losurilor private

din 2 April 1902.

	cump.	vinde
Basilica	19 40	20 40
Credit	438 —	442.—
Clary 40 fl. m.	170.—	178.—
Navig pe Dunăre.	— —	—.—
Insbruck	84.	87.—
Krakau	7 . —	85 —
Laibach	71.—	78 —
Buda	—.—	— —
Palffy	193 —	203.—
Crucea roșie austriacă . .	189.—	192 —
„ „ ung.	57 —	58.—
„ „ ital.	29.75	30 75
Rudolf	75.—	85 —
Salm	236 —	241.—
Salzburg.	82 —	83 —
St. Genois	270 —	280.—
Stanislau	—.—	— —
Trientine $4^1/_2$% 100 m. c. .	428.—	432.—
„ 4% 50	41.—	43.—
Waldstein	62.—	66 —
„ de 10 francĭ . . .	40 —	43.—
Banca h. ung. 4%	—.—	— —

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureșianu.***
Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

Bursa de Bucurescĭ

din 2 April. 1902.

Valorĭ	Dobânda	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Renta amortisabilă	5%	Apr.-Oct	$98.^1/_2$
„ „ Impr. 1892 . . .	5 „	Ian.-Iul.	$97\ ^3/_4$
„ „ din 1893 . . .	5 „	„ „	$97.^3/_4$
„ „ 1894 int. 6 mil. .	5 „	Apr.-Oct.	81.—
„ „ Impr. de $32^1/_2$ mil.	4 „	Ian.-Iul.	81.—
„ „ Impr. de 50 mil. .	4 „	„ „	$85\ ^1/_2$
„ „ Impr. de 274 m. 1890	4 „	„ „	$85\ ^1/_2$
„ „ Impr. de 45 m. 1891	4 „	„ „	$85.^3/_4$
„ „ Im. de 120 mil. 1894	4 „	„ „	86.—
„ „ Impr de 90 mil. 1896	4 „	„ „	86.—
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	6 „	Mai-Nov.	—.—
„ Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	—.—
„ comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.-Iul.	—.—
„ „ „ din 1884	5 „	Mai-Nov	—.—
„ „ „ din 1888	5 „	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5 „	Mai-Nov.	—.—
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5 „	Ian.-Iul.	$95.^3/_8$
Scris. fonciare rurale din 1890	4 „	„ „	$83\ ^3/_4$
„ „ urbane Bucuresc	5 „	„ „	$81.^7/_8$
„ „ „ Iașĭ . .	5 „	„ „	$77.^1/_2$
Oblig. Soc. de basalt artificialĭ	6 „	„ „	—.—
	v. N.		—.—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v.	
Banca Național. ult. iv. 85.—	500	într. v.	—.—
Banca agricolă	500	150 v.	22 70
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	258.—
Naționala de asig. ult. div. lei 43	200	„ „	186.—
Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30	250	„ „	434.—
Soc. rom. de constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	432 —
Soc. rom. de hârtie ult. —.—	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult. 4 lei	100	„ „	—.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	— —
„ „ „ „ 2 em u. d. 0	1000	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 l.	300	„ „	—.—
„Bistrița“ soc. p. f. hârtii 30 l.	1000	„ „	—.—
Sociat. p. constr de Tramaxs	200	„ „	—.—
20 francĭ aur	—	„ „	—.—
Fabricile Unite de gazóse. . .	12	„ „	—.—

Scompturĭ:

Banca naț. a Rom.	6%	Paris	3%
Avansurĭ pe efecte	7 „	Petersburg . .	5%
Banca agricolă	9-10%	Berlin	3—
Londra	3 —	Belgia . . .	3—
Viena.	$3^1/_2$	Elveția	$3^1/_2$

Nr. 4893—1902.

Licitațiune cu oferte.

In 14 Aprilie 1902, la 10 óre antemeridiane, se va ține în localul oficiului economic orășĕnesc, licitațiune cu oferte, pentru a se da în antreprisă lucrările necesarii, pentru facerea a dóuă close turĭ publice și anume: unul în parcul Rudolf, lângă zidul casei nr. 1, cu prețul de 5584 cor. 63 fil.; celalalt lângă promenadă în depărtare de 40 mt dela chiosc, cu prețul de 6575 cor. 56 filerĭ.

Condițiunile de ofert și contractuale, planurile și preliminarele sunt depuse și se pot lua în vedere în oficiul economic orășĕnesc, până în ḑiua de licitație, în fie-care ḑi în órele de oficiu antemeridiane, adecă: dela 8—12 óre.

Brașov, în 28 Martie 1902.

1-2 *Magistratul orășĕnesc.*

Nr. 1601—1902.

PUBLICAȚIUNE

pentru posesorii de grădinĭ de póme.

In sensul ordinului Nr. 6014—1902 primit dela Inaltul Minister de agricultură se provócă prin acésta **toțĭ posesorii de grădinĭ de póme**, ca, **până în 15 Aprilie 1902** negreșit să-șĭ curețe pomii de omidă și să fie gata curățirea până la numitul termin, căcĭ la din contră, după trecerea acestui termin vor fi pedepsițĭ toțĭ câțĭ nu vor fi îndeplinit curățirea și pe de asupra se va dispune și se va îndeplini din oficiu curățirea pomilor de omidă pe spesele celor ce au întrelăsat'o.

Brașov, 25 Martie 1902

2—3(477). *Căpitănatul orășănesc.*

Nr. 2921 Ep.

Publicare de licitaţiune.

In scopul

zidirei bisericei catedrale greco-orientale în Sibiiu,

cu suma preliminată de **369,080 coróne 14 filerĭ** prin acésta se publică

CONCURS.

Planurile, preliminarele de spese, condiţiile generale şi speciale de licitare **se pot vedé în cancelaria Consistoriului archidiecesan**, strada Măcelarilor nr. 45 **până la 19 Aprilie st. n.** anul curent în órele oficióse, de unde licitanţiĭ pot primi şi blanchete pentru compunerea ofertelor.

Oferte se primesc numai pentru **zidirea întrégă** şi numai décă corĕspund întru tóte condiţiilor de licitare *până la 20 Aprilie anul curent stil nou* la órele 12 din di şi sunt a se înainta la presidiul Consistoriului archidiecesan în Sibiiu.

Sibiiu, din şedinţa Consistoriului archidiecesan, ca senat epitropesc, ţinută la 13/26 Martie 1902.

Consistoriul archidiecesan al bisericei greco-orientale române din Transilvania.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.